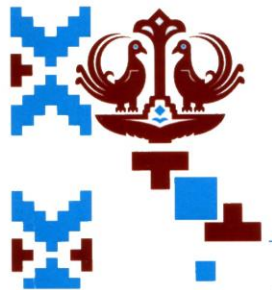


# XIX Всеукраїнська виставка-форум



Міністерство культури України  
Одеська національна наукова бібліотека

**ХІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА  
ВИСТАВКА-ФОРУМ  
«УКРАЇНСЬКА КНИГА НА ОДЕЩИНІ»**

**18-20 травня 2018 року**

**Каталог**

Одеса  
2018

**Засновники:**

Міністерство культури України  
Одеська обласна державна адміністрація  
Одеська обласна рада  
Одеська міська рада  
Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів  
Одеська національна наукова бібліотека

**Організатори:**

Одеська національна наукова бібліотека  
Управління та департаменти Одеської облдержадміністрації:  
\*культури, національностей, релігій  
та охорони об'єктів культурної спадщини  
\*освіти і науки  
Книжкова палата України імені І. Федорова  
Українська бібліотечна асоціація  
Одеська обласна організація Національної  
спілки письменників України

**За підтримки:**

ПАТ «Пласке»  
Благодійного фонду «Медичний центр "Надія, Добро і Добробут"»  
Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря  
Одеського морського торговельного порту  
СК «Укрфері»  
ПАТ «Єнні Фудз»  
Гостинного двору «Дім Павлових»  
ТОВ «Стікон»

**Організаційний комітет виставки-форуму:**

65023 Одеса-23, вул. Пастера, 13  
Тел. / Факс (048) 723-02-52  
E-mail: [ognb@ukr.net](mailto:ognb@ukr.net)  
Internet: [www.odnb.odessa.ua](http://www.odnb.odessa.ua)



**РИБАЧУК  
Юрій Анатолійович,**

заступник  
Міністра культури України,  
почесний голова оргкомітету  
XIX Всеукраїнської  
виставки-форуму  
«Українська книга на Одещині»

***Дорогі друзі!***

Радий вітати вас на XIX Всеукраїнській виставці-форумі «Українська книга на Одещині»! Цей масштабний захід - унікальне явище в культурному просторі не лише Одещини, а й усієї України. З усіх куточків держави у ці травневі дні до Одеси приїздять провідні вітчизняні видавництва, щоб представити свій творчий доробок.

Переконалися, що кожен відвідувач знайде на виставці те, що його цікавить: книги з різних галузей знань, українську і зарубіжну класику, сучасну поезію і прозу, мистецькі альбоми, дитячу літературу. До того ж, на гостей чекає насичена культурна програма.

Вкрай важливо, що виставка-форум є майданчиком для популяризації української книги, промоції читання, розбудови громадянського суспільства. Адже саме книга відіграє провідну роль у формуванні самосвідомості нації, її культури, духовності, є свідченням національно-культурного відродження українського народу.

*Сподіваюся, що ХІХ Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» традиційно пройде на високому рівні і стане потужним імпульсом для подальшої активної співпраці видавців, книгорозповсюджувачів і бібліотекарів.*

*Бажаю учасникам виставки-форуму, її організаторам і гостям гарного настрою, цікавих творчих знахідок, плідних дискусій, неповторних вражень, позитивних емоцій, невичерпної енергії в реалізації найсміливіших задумів і планів!*

*З повагою*

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.



**Бірюкова  
Ірина Олександрівна,**

*в.о. генерального директора ОННБ,  
голова оргкомітету  
XIX Всеукраїнської  
виставки-форуму  
«Українська книга на Одещині»*

***ЗІ СВЯТТОМ, ШАНУВАЛЬНИКМ КНИГМ!***

*І знову травень! Повітря Одеси сповнене ароматами квітучих акацій, а ще запахом свіжої поліграфічної фарби й паперу, запахом нових видань. Одеська земля приймає традиційну, вже дев'ятнадцяту, Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині».*

*Міністерство культури України, Українська асоціація видавців та книготорговців і Одеська національна наукова бібліотека за підтримки Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної та Одеської міської рад, громадських організацій та благодійників спільно втілюють проєкт, спрямований на збереження та примноження духовного й культурного надбання українського народу, утвердження в суспільстві престижу української книги, створення сприятливих умов для розвитку вітчизняної видавничої справи, виховання культури читання та любові до української мови на кращих зразках вітчизняної літератури, підтримку молодих прозаїків і поетів.*

*Колектив Одеської національної наукової бібліотеки з особливими почуттями і відповідальністю готується до Свята Книги, адже для нас це*

*відповідальна місія – взяти участь в організації та проведенні заходу, що робить Одесу в ці дні книжковою столицею України.*

*Три дні в Одеській національній науковій бібліотеці і численних культурно-мистецьких локаціях міста пануватиме неповторна атмосфера творчості і таланту, бібліотечний простір буде наповнений радісними відкриттями і позитивною енергією. Свято книги прийме і гостинна Овідіопольщина, де в далекому 2002 році відбулася перша спроба проведення виїзного заходу, тоді це була маленька книжкова виставка, організована бібліотекою.*

*З усіх куточків України до нас зі своїми книжковими скарбами прийдуть видавці й автори. Поспішатимуть у виставкові зали і тисячі одеситів та гостей міста, щоб поповнити свою домашню чи громадську бібліотеку новими цікавими виданнями, поспілкуватися з улюбленими авторами і отримати автограф, взяти участь у фахових заходах, презентаціях, майстер-класах, інтелектуальних дискусіях...*

*Пожчекаємо на вас, друзі книги! На Одещині вам щиро раді!*

*Від імені колективу Одеської національної наукової бібліотеки*







*Колектив Одеської національної  
наукової бібліотеки  
вітає гостей та учасників  
XIX Всеукраїнської виставки-форуму  
«Українська книга на Одещині» !*





**Афонін  
Олександр Васильович,**

*президент  
Української асоціації видавців  
та книгорозповсюджувачів*

***Дорогі колеги і друзі української книги!***

*Для людей, далеких від проблем книготворення та діяльності з популяризації української книги і читання, 19 років означатиме лише чергову календарну дату чи просто вік. А для нас, тих, хто вперто, із року в рік, упродовж цих 19 років готує і проводить виставку-форум «Українська книга на Одещині», — це дуже довгий шлях із безліччю усіляких колізій чи просто складнощів, через які ми просуваємося у своєму бажанні донести до сучасних українців загалом, а не лише до одеситів, розуміння того, що щасливе майбутнє для себе, своїх нащадків, врешті-решт для країни може побудувати лише читаюча, освічена, озброєна сучасними знаннями, вміннями і компетентностями людина.*

*Носієм усіх цих найкращих людських якостей є вічна, розумна, інтелектуальна книга. І кожна виставка-форум, яку організовує і якою опікується чудовий, енергійний та креативний колектив Одеської національної наукової бібліотеки, за підтримки нас, творців і симпатиків*

*української книги, є міцною і надійною бруківкою, покладеною в дорогу до омріяної щасливої і красивої України.*

*Подяка усім, хто долучається до цієї чудової акції як організатор, спонсор або учасник, бо рухатися вперед ми можемо лише об'єднуючи наші зусилля, а не поодиночі. І яскравим підтвердженням цього є саме виставка-форум «Українська книга на Одещині».*

*Зі святом вас, шанувальники української книги!*

A stylized, handwritten signature in black ink, likely belonging to the author or organizer of the event mentioned in the text.

## ХІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА

## ПРЕС-РЕЛІЗ



Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної та Одеської міської рад, Українського інституту книги та Української бібліотечної асоціації проводять ХІХ Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині».

На виставці свою продукцію представлятимуть близько 70 вітчизняних видавництв різних форм власності. Серед видавництв, які постійно беруть участь у виставці-форумі, – «Наукова думка» НАН України, «Алерта», «Генеза», «Картографія», «Ліра-К» та «Мистецтво» (Київ), «Твердиня» (Луцьк), «Навчальна книга – Богдан» (Тернопіль), «Астропринт», «Прес-кур'єр», «ВМВ» (Одеса), «Ірбіс» (Ізмаїл, Одеська область) та ін. Вперше у виставці-форумі братимуть участь «Самміт-книга» (Київ), «Фабула» (Харків), «Світ Софії» (Ужгород). Видавці презентуватимуть наукові, навчальні, історичні, краєзнавчі, мистецькі, дитячі видання, книжки патріотичної тематики, з мово- та літературознавства, класичну та сучасну художню українську літературу, переклади українською та іншими мовами кращих зразків класичної та сучасної іноземної літератури на будь-які смаки та вподобання.

Програма виставки-форуму передбачає широкий спектр інформаційно-рекламних і фахових заходів.

На виконання плану роботи Міністерства культури України проводиться круглий стіл «Соціальне партнерство та інновації в бібліотечній галузі: практика і виклики сьогодення». Під час круглого столу обговорюватимуться актуальні питання взаємодії бібліотек з органами влади, громадськими організаціями; професійного партнерства; проектної та міжнародної діяльності бібліотек. Планується також

розглянути питання, які стосуються формування регіональної культурної політики в умовах децентралізації, апробації та запровадження інноваційних практик у роботу бібліотек, адвокації у бібліотечній сфері тощо.

Крім того, буде проведено фокус-семінар з проблемних питань закупівель книжок за тендерною процедурою через систему «ProZorro», презентацію оновленої програми поповнення фондів публічних бібліотек України за програмою «Українська книга» за участі фахівців Українського інституту книги, презентацію Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу-2017» за участі фахівців Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Бібліотечних фахівців чекають у лабораторії професійної майстерності «Бібліотекар та дослідник: творчі грані співробітництва».

Цьогоріч у рамках ХІХ Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» планується урочисто презентувати відкритий громадський простір – літню читальню «Litera», що забезпечить вільний доступ городян та гостей міста до перегляду поточних періодичних видань, дасть можливість ознайомитися з широким спектром нових газет і журналів, що виходять на теренах України та Одеси. Цей соціальний проект здійснюється за підтримки одеського міського голови Г.Л. Труханова.

У відділі рідкісних видань та рукописів бібліотеки урочисто відкриється оновлена експозиція з історії книги.

Яскравою подією виставки-форуму буде презентація альбому «Збірка мистецьких творів Художнього музею Тараса Шевченка у Пекіні» (Пекін, 2018) за участі Анатолія Кравченка, заслуженого художника України, члена правління Одеської обласної організації Національної спілки художників України, та митців Одеси.

Директор Книжкової палати України імені І. Федорова, д-р техн. наук, проф. М.І. Сенченко презентуватиме свої нові книги «Масс-медиа, пиар, или Кто и как вам компостирует мозги» (Київ, 2018), «Судьба Украины в мире управляемого хаоса» (Київ, 2018), «Финансовый вампиризм англосаксов» (Київ, 2018).

На поціновувачів поезії чекатиме презентація збірки віршів «Ідучи дорогами життя» (Харків, 2018) за участі автора, президента Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів О.В. Афоніна.

*Спеціальний гість виставки-форуму – Євген Положій, український письменник і журналіст, головний редактор газети «Панорама» (Суми), автор книг «Іловайськ», «П'ять секунд, п'ять днів» та ін.*

Державне спеціалізоване видавництво «Мистецтво» презентуватиме ряд нових видань за участі головного редактора видавництва, заслуженого працівника культури України, кавалера орденів княгині Ольги II та III ступенів Н.Д. Прибєги, зокрема книгу: Яблонська Т., Драч І. «Книга, яку знищили» (Київ, 2017).

Відбудеться презентація збірника документів і матеріалів «Українські губернські з'їзди в Одесі у 1917 році» (Одеса, 2017) за участі автора-упорядника, доктора історичних наук Т. С. Вінцовського.

Видавництво «Твердиня» (Луцьк) презентуватиме пригодницьку повість Марини Єщенко «Бібліотекарки не виходять заміж» (Луцьк, 2017).

Видавець Олег Філюк представить науково-публіцистичне видання «Корупція. Занепад соціального капіталу» (Київ, 2018) за участі автора Віри Валле – української дослідниці, письменниці, правозахисниці, доктора філософії у галузі економіки, магістра права.

Свій творчий доробок презентуватимуть видавництва «Люта справа» (Київ), «Львівська політехніка» (Львів) та ін.

Видавництво «Ірбіс» (Ізмаїл, Одеська область) презентуватиме монографії: «Этнология Одессы в исторической и современной перспективах» / П. Лозовюк, А. Пригарин (Одеса, 2017); Грек И.Ф. Купоран-Ровное: история, культура, люди болгарского села в Буджаке (Одеса, 2018) за участі авторів, редакторів, видавців, наукової та освітньої громадськості області.

Шанувальникам творчості одеських авторів свій доробок представлять письменники Анатолій Глушак, Роман Кракалія, Олекса Різників, Богдан Сушинський, Дмитро Шупта, Геннадій Щипківський та ін.

Педагог, публіцист, поетеса, лауреат премії імені Василя Стуса Галина Могильницька презентуватиме свою нову книгу «Імена. Поєми» (Київ, 2017).

На літературній зустрічі чекатимуть поціновувачів творчості поета і прозаїка, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (2012), провідного українського дитячого письменника Володимира Рутківського.

На вшанування пам'яті вченого-театрознавця А.Г. Баканурського відбудеться презентація монографії кандидата мистецтвознавства,

доцента ХНТУ А.А. Білик «Театральная критика Одессы» (Херсон, 2018) за участі науковців-театрознавців.

Найкращі твори вітчизняних та зарубіжних авторів презентуватиме читачеві видавництво художньої літератури «Фабула» (Харків).

Твори письменника-шістдесятника, члена НСПУ, просвітянина, громадського діяча Івана Низового «Ніхто наді мною не пан: вибрані поезії» (Київ, 2017); «Бути – народом! : вибрані твори в п'яти томах. Том 1. Я просто чесний віршувальник. Поезії, роздуми» (Київ, 2018) презентуватиме його донька - Леся Низова.

Книгу «України вірні сини» (Одеса, 2018), присвячену Героям Небесної Сотні та воїнам з Одещини, які загинули у 2014-2018 рр. у зоні АТО, презентуватиме упорядник - Людмила Опроненко-Клопова.

Художниця Лариса Дем'янишина представить новий альбом своїх мистецьких творів «Лариса Дем'янишина» (Одеса, 2017).

Окрасою цьогорічної виставки-форуму стане музична вітальня за участі провідних артистів Одеського національного академічного театру опери та балету.

На відвідувачів виставки-форуму чекають:

- автограф-сесії за участі прозаїків і поетів;

- мистецький ярмарок, у якому візьмуть участь провідні майстри декоративно-прикладного мистецтва Одещини, а також лауреати обласної премії імені Ростислава Палецького, заснованої Одеським обласним центром української культури.

Виїзне Свято української книги відбудеться в Овідіополі (Одеська область). У програмі: дискусійна студія "Шляхи розвитку книговидання в Україні: стратегія чи тактика?", презентація творчого доробку провідних видавництв України; автограф-сесії одеських письменників, благодійна акція – передача книжок вітчизняних видавництв бібліотекам Овідіопольського району.

У рамках Всеукраїнської благодійної акції «Бібліотека українського воїна» відбудеться урочиста передача вітчизняних видань військовим частинам Одеського гарнізону.

Заходи відбудуться в ОННБ, на творчих майданчиках бібліотек міста і громадських організацій.

Завершиться виставка-форум прийняттям рекомендацій круглого столу «Соціальне партнерство та інновації в бібліотечній галузі: практика і виклики сьогодення», підбиттям підсумків роботи XIX Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» та урочистою

церемонією нагородження переможців конкурсу «Краща книга виставки-форуму 2018». Преміями та дипломами будуть відзначені переможці конкурсу «Замовте слово про книгу» (на кращий читацький відгук на книгу, представлену на XIX Всеукраїнській виставці-форумі «Українська книга на Одещині»).

Партнерами виставки-форуму стали Благодійний фонд «Добрий самарянин» та Молодіжна рада міста.

*Експонуватимуться книжково-ілюстративні виставки:*

*«Краща книга виставки-форуму 2018» (аванзал ОННБ);*

*«Книги одеських письменників 2017-2018 рр.» (головний читальний зал ОННБ);*

*«Видання Державного підприємства «Національне газетно-журнальне видавництво» Міністерства культури України» (головний читальний зал ОННБ);*

*«Видання Одеської національної наукової бібліотеки» (аванзал ОННБ).*

*Адреса: вул. Пастера, 13, м. Одеса-23, 65023*

*Тел/факс: (048) 723-02-52; (048) 723-24-78.*

*E-mail: 7230252@gmail.com*



## ПРОГРАМА КРУГЛОГО СТОЛУ

### «СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА ІННОВАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРАКТИКА І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»

**18-20 травня 2018 року**

18 травня 2018 року

Одеська національна наукова бібліотека  
(вул. Пастера, 13, головний корпус)

10.00-11.40 Відкриття оновленої експозиції з історії книги.

*Відділ рідкісних видань та рукописів*

11.00-11.40 Презентація соціального проекту ОННБ та відкриття громадського відкритого простору – літньої читальні «Litera».

*ОННБ, вул. Пастера, 13*

11.40-12.00 Ознайомлення з творчим доробком провідних видавництв України

*Головний читальний зал*

12.00-13.00 Презентація книги Марини Єщенко «Бібліотекарки не виходять заміж» (Луцьк : Твердиня, 2017) за участі видавців.

*Електронний читальний зал  
інформаційно-ресурсного центру «Вікно в Америку»*

*13.00-13.30 Кава-тайм*

13.30-13.40 Відкриття круглого столу «Соціальне партнерство та інновації в бібліотечній галузі: практика і виклики сьогодення»

*Відділ рідкісних видань та рукописів*

### 13.40-15.00 Засідання круглого столу

Модератори:

**Бірюкова Ірина Олександрівна**, в.о. генерального директора Одеської національної наукової бібліотеки;

**Розколуна Наталія Іванівна**, заступник генерального директора з наукової роботи Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.

#### В обговоренні питань круглого столу візьмуть участь:

- **Рибачук Юрій Анатолійович**, заступник Міністра культури України;

- **Сивокінь Світлана Григорівна**, начальник відділу літератури, читання та бібліотечної справи управління з питань мовної політики та літератури Міністерства культури України;

- **Різникова Ярослава Олексіївна**, заступник начальника управління – начальник відділу культури, національностей та релігій управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської ОДА;

- **Скорохватова Алла Віталіївна**, генеральний директор Національної історичної бібліотеки України;

- **Гордієнко Алла Іванівна**, генеральний директор Національної бібліотеки України для дітей;

- **Саприкін Георгій Анатолійович**, директор Державної бібліотеки України для юнацтва;

- **Бакан Світлана Федорівна**, заступник генерального директора з питань використання нових ІТ Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого;

- **Амельченко Юліана Сергіївна**, директор Одеської ОУНБ імені М.С. Грушевського;

- фахівці обласних універсальних наукових бібліотек України, бібліотек Одещини, представники громадськості, ЗМІ.

#### Питання для обговорення:

- актуальні питання взаємодії бібліотек з органами влади, громадськими та інформаційними організаціями;

- професійне партнерство;

- проектна та міжнародна діяльність бібліотек;

- формування регіональної культурної політики в умовах децентралізації;

- апробація та запровадження інноваційних практик у роботу бібліотек;
- адвокація у бібліотечній сфері.

*15.00-15.30 Кава-тайм*

15.30-16.30 Фокус-семінар «Публічні закупівлі книжок за тендерною процедурою через систему «ProZorro» за участі фахівців Українського інституту книги.

*Відділ рідкісних видань та рукописів*

16.45-17.45 Презентація оновленої програми «Українська книга» для поповнення фондів публічних бібліотек України

*Відділ рідкісних видань та рукописів*

19 травня 2018 року

Одеська національна наукова бібліотека  
(вул. Пастера, 13, головний корпус,  
відділ рідкісних видань та рукописів)

11.00-12.00 Презентація Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу-2017» за участі фахівців Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

12.30-13.30 Лабораторія творчої майстерності «Бібліотекар та дослідник: творчі грані співробітництва».

сmt Овідіополь, Одеської області  
(Районний будинок культури «Слава»,  
вул. Т. Шевченка, 95)

9.00 Виїзд з Одеси

10.10 Приїзд до Овідіополя

11.00–11.40 Урочисте відкриття заходу за участі :

- **Рибачука Юрія Анатолійовича**, заступника Міністра культури України;

- **Левчука Володимира Володимировича**, голови Овідіопольської районної державної адміністрації;

- **Різникової Ярослави Олексіївни**, заступника начальника управління – начальника відділу культури, національностей та релігій управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської ОДА;

- **Арютіної Ліни Володимирівни**, заступника генерального директора з накової роботи Одеської національної наукової бібліотеки;

- **Афоніна Олександра Васильовича**, президента Української асоціації видавців і книгорозповсюджувачів;

- **Дмитрієва Сергія Вікторовича**, голови Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (за згодою);

- **Прибєзги Ніни Дмитрівни**, головного редактора видавництва «Мистецтво», заслуженого працівника культури України.

*Проведення благодійної акції, спрямованої на поповнення бібліотек Овідіопольського району новими виданнями (дарування книг ЦБС Овідіопольського району від видавництв та з обмінного фонду ОННБ).*

*Вручення почесних грамот ОННБ за активну участь в організації круглого столу та сприяння популяризації вітчизняного книговидання.*

11.00-14.00 Презентація виставки нових книг провідних видавництв України, знайомство з представленими виданнями, налагодження ділових контактів видавців з представниками бібліотек.

12.00-13.30 Дискусійна студія «Шляхи розвитку книговидання в Україні: стратегія чи тактика?»

Модератор: **Афонін Олександр Васильович**, президент Української асоціації видавців і книгорозповсюджувачів.

12.00-13.30 Творча зустріч з письменником, журналістом, головним редактором газети «Панорама» (Суми), автором книг "Іловайськ", «П'ять секунд, п'ять днів» Євгеном Положієм.

12.00-14.00 Автограф-сесія письменника Валерія Деміденка, лауреата поетичного конкурсу «Свою Україну любіть», волонтера, автора збірки віршів «Дзвони» (Одеса: Астропринт, 2017).

12.00-14.00 Автограф-сесія письменника Романа Кракалії – книга «Три барви Дунаю» (Чернівці : Друк Арт, 2017).

12.00-14.00 Автограф-сесія письменника Дмитра Шупти – книги «Козацьке коло» (Київ, 2017) та «Сонях сонетів» (Одеса, 2017).

12.00-13.00 Літературна зустріч з письменником Олексою Різниківим (проект видавництва «НК-Богдан»).

13.00-14.00 Презентація книги Петра Осадчука «Я тут, я серед вас» (Київ : Видавництво Жупанського, 2017) за участі укладача, письменника, журналіста, лауреата муніципальної премії імені К. Паустовського Анатолія Глушачка.

*Овідіополь, районний будинок культури «Слава»  
(вул. Т. Шевченка, 95)*

*14.00-15.00 Перерва*

15.00–16.30 Культурна програма.

16.30 Від'їзд до Одеси

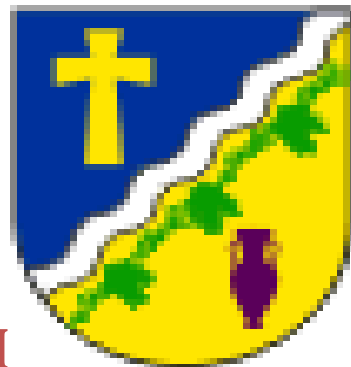
*20 травня 2018 року*

*Одеська національна наукова бібліотека  
(вул. Пастера, 13, головний корпус)*

11.00-12.00 Нагородження переможців конкурсу читацьких відгуків «Замовте слово про книгу».

12.00-13.00 Завершення роботи круглого столу «Соціальне партнерство та інновації в бібліотечній галузі: практика і виклики сьогодення», прийняття рекомендацій.

# ОВІДІУПОЛЬ : ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ



*Овідіопольський район розташований у центрі Одеської області між лівим берегом Дніпровського лиману і Чорним морем. Площа 815,5 квадратних кілометрів. Чисельність населення – 71,2 тис. жителів.*

На території району проживають представники 73 національностей. Більше половини всього населення – 78,6% - становлять українці. У районі 24 населених пункти, які підпорядковані 4 селищним та 16 сільським радам. Адміністративним центром району є селище міського типу Овідіополь, підпорядковане Овідіопольській селищній раді.

Вважається, що Овідіополь був заснований 1793 року, з моменту закладення тут після російсько-турецької війни фортеці, що стала форпостом на кордоні з Османською імперією (хоча перші згадки про поселення датуються значно раніше), а свою назву отримав на честь давньоримського поета Публія Овідія Назона, який, нібито, під час свого заслання перебував у цій місцевості.







15 червня 1993 року Овідіополь відзначив 200-річчя від дня свого офіційного заснування. На честь цієї дати було закладено парк і в ньому споруджений пам'ятник Овідію, автором якого є уродженець села Роксолани, Овідіопольського району, скульптор М.М. Степанов.

Основою економіки району є агропромисловий комплекс. 73 сільськогосподарських підприємства різних форм власності та понад 270 фермерських господарств займаються вирощуванням зерна, соняшнику, винограду, овочів, фруктів, розвинуте м'ясо-молочне виробництво. У районі успішно працює Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова».







На території Овідіопольського району функціонує 20 великих промислових підприємств, із них 5 винзаводів. Більша частина підприємств спеціалізується на переробці продукції. Харчова галузь становить понад 70%

загального обсягу виробництва. Помітну роль у розвитку потенціалу району відіграє торгівля. Жителів району обслуговують понад 500 закладів торгівлі та ресторанного господарства, 19 ринків. У їх числі супермаркети мереж «Епіцентр» та «Метро», «Промтоварний ринок 7 км», ринок «Чорноморський».

Овідіопольський район простягається вздовж понад 25 км узбережжя в екологічно чистому районі Чорного моря. На золотистих піщаних пляжах розміщено понад 60 оздоровчих закладів, які в літній період можуть одночасно розмістити понад 12 тисяч відпочивальників.

Район повністю газифікований, має розвинені транспортні та телекомунікаційні мережі. Усі населені пункти пов'язані з районним та обласним центрами зручним автомобільним сполученням.

У районі діють 20 будинків культури і клубів, 24 бібліотеки, історико-краєзнавчий музей, 5 дитячих музичних шкіл, які служать задоволенню культурних та духовних потреб усіх верств населення. Самодіяльні й народні колективи, вихованці закладів культури району є неодноразовими переможцями і лауреатами численних міжнародних конкурсів та фестивалів. Район має також багаті спортивні традиції.

В одному з найбільших на півдні України Палаці спорту ім. В.І. Дукова проводяться змагання найвищого рівня, працюють численні спортивні секції. Вихованці двох спортивних шкіл району входять до складу збірних команд України з боротьби дзюдо, важкої атлетики, художньої гімнастики та інших видів спорту, є переможцями престижних міжнародних турнірів.







Овідіополь, дитячий садок  
«Калинка»

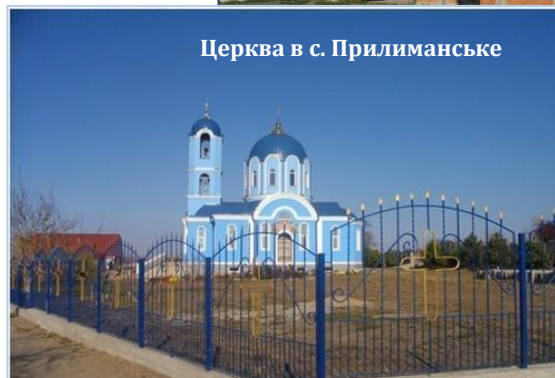
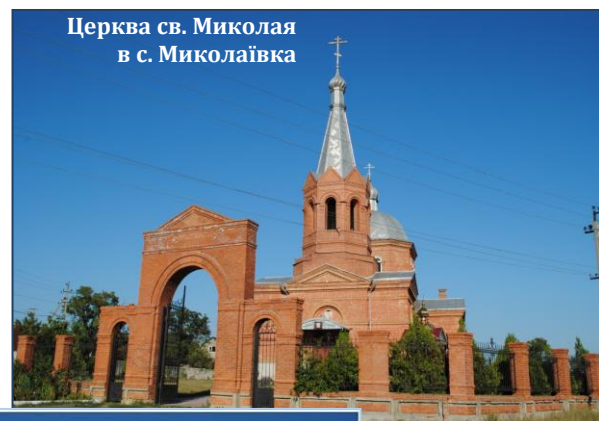
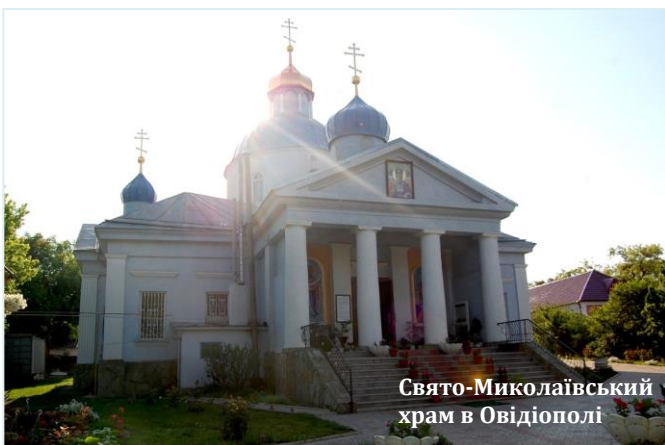


Нова Долина, амбулаторія



Овідіопольський НВК ЗОШ  
І-ІІ ступенів ім. Т.Г. Шевченка

## Храми Овідіопольського району



## УЧАСНИКИ ВИСТАВКИ-ФОРУМУ

### А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА

#### Видавництво

01004 Київ, вул. Басейна, 1/2

Тел. (044) 234-11-31; факс (044) 235-01-05

E-mail: [ivan@ababa.kiev.ua](mailto:ivan@ababa.kiev.ua)

Директор – Малкович Іван Антонович

Провідне українське видавництво дитячої літератури, одне з найпопулярніших дитячих видавництв.

### АВІАЗ

#### Приватне підприємство

08131 Київська обл.,

с. Соф. Борщагівка, вул. Лугова, 19

Тел. : (044) 331-01-12, 050-352-71-85

E-mail: [aviaz@aviaz.com.ua](mailto:aviaz@aviaz.com.ua)

Керівник – Зеленський Віктор Леонідович

Видавництво дитячої, навчальної, художньої літератури. Поліграфічні послуги, послуги дизайну.

### АКАДЕМІЯ

#### Товариство з обмеженою відповідальністю

#### Видавничий центр

03057 Київ, вул. Довженка, 3

Тел. /факс : (044) 456-84-63

E-mail: [academvidav@gmail.com](mailto:academvidav@gmail.com)

Директор – Теремко Василь Іванович

У цьому році «Академії» – двадцять п'ять. Більшість років віддано інтелектуальній книзі. Спеціалізація нині – сучасна проза, твори для дітей і юнацтва.

### АЛЕРТА

#### Товариство з обмеженою відповідальністю

04210 Київ, а/с 112

Тел.: (044) 223-15-30, 223-15-25

E-mail: [alerta.pravovaednist@gmail.com](mailto:alerta.pravovaednist@gmail.com)

Директор – Діордійчук Олександр Васильович

Видання та розповсюдження навчальної, наукової та практичної літератури з юриспруденції, економіки та гуманітарних дисциплін. Комплектування бібліотек. Оптова торгівля.

### АНАНІЇВСЬКА ДРУКАРНЯ

#### Товариство з обмеженою відповідальністю

#### МВП

66400 Ананіїв, Одеська область, вул. Пушкіна, 15

Тел./факс : (04863) 2-12-65, 2-29-29

Директор – Дмитренко Ніна Михайлівна

Виготовлення поліграфічної продукції, краєзнавча література.

### АРТ ЕКОНОМІ

#### Товариство з обмеженою відповідальністю

#### Видавництво

03047 Київ, просп. Перемоги, 50, оф. 407

Тел.: (044) 361-73-61, 067-238-75-01,

Директор – Кіктенко Сергій Микитович

Арт Економі – українське видавництво, було засноване в Києві 29 грудня 1991 року. Діяльність зосереджена на виданні посібників, підручників, навчальної, науково-популярної та художньої літератури, зокрема коштом авторів. Особливу увагу видавництво зосереджує на авторській книзі, мемуарах, спогадах, художній прозі та ліриці, що в майбутньому увійдуть до родинної бібліотеки.

### АСТРОПРИНТ

#### Товариство з обмеженою відповідальністю

#### Видавництво

65091 Одеса, вул. Разумовська, 21

Тел. : (048) 785-58-55, 37-14-25, 067-519-17-71;

факс (0482) 33-07-17

E-mail: [astro\\_print@ukr.net](mailto:astro_print@ukr.net)

Директор – Гарбузов Геннадій Олександрович  
Видавництво було засноване в 1990 році.  
Спеціалізується на виданні наукової, навчальної, художньої, історико-краєзнавчої літератури, повнокольорових образотворчих фотоальбомів. Має власну поліграфічну базу та фірмовий книжковий магазин «Одеська книга».

## АТЛАНТ

Друкарня

Всеукраїнська організація інвалідів

Союз організації інвалідів України

65029 Одеса, Ольгіївський узвіз, 8

Тел.: (048) 728-45-71

E-mail: [ev\\_atlant@ukr.net](mailto:ev_atlant@ukr.net)

Директор – Новосьолова Ірина Василівна  
Друкує книги ветеранів Великої Вітчизняної війни, наукові видання, газети, рекламну продукцію.

## ВИДАВНИЦТВО ВАДИМА КАРПЕНКА

Видавництво

04210 Київ, просп. Героїв Сталінграда, 14-44

Тел. (044) 419-89-22

E-mail: [korekta@ukr.net](mailto:korekta@ukr.net)

Керівник – Карпенко Вадим Миколайович  
Видавництво працює з 1998 року, спеціалізується на двомовних словниках, літературі для вивчення іноземних мов (тематичні словники, розмовники, граматики, посібники для читання іноземними мовами) та на довідковій літературі. Серед інших напрямів: видання художньої та публіцистичної літератури, підліткової літератури та книжок для дошкільнят та молодшого шкільного віку, зокрема казки та оповідання, тематичні словнички-

розмальовки. Для масового дорослого читача пропонуються популярні довідкові словники.

## ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

790008 Львів, вул. Лемківська, 15-а, а/с 879

Тел. (067) 502-75-12

E-mail: [spinolta@starlev.com.ua](mailto:spinolta@starlev.com.ua)

Директор – Шейко Микола Іванович  
Видає високоякісні твори художньої літератури та non-fiction для дітей і дорослих.

## ВМВ

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво-друкарня

65069 Одеса, просп. Добровольського, 82а

Тел. (048) 751-14-87; факс 751-15-80

E-mail: [info@vmv.odessa.ua](mailto:info@vmv.odessa.ua)

Директор – Плеханова Вікторія Сергіївна  
Видавництво-друкарня працює на ринку Одеси та Південного регіону з 1998 року. Має великий досвід та потужне виробництво для надання повного комплексу поліграфічних послуг. Друкарня виготовляє поліграфічну продукцію будь-якого рівня складності накладом від 1 примірника до багатотисячного тиражу.

## ВСЕСВІТ

Торговий Дім

Товариство з обмеженою відповідальністю

04073 Київ, просп. С. Бандери, 6

Тел. 050-330-14-05

E-mail: [marina.kvetenadze@tdvsesvit.com.ua](mailto:marina.kvetenadze@tdvsesvit.com.ua)

Директор – Мостіпака Сергій Степанович  
Представляє такі провідні видавництва як «Оріон», «Генеза», «Алатон», що створюють навчально-методичні комплекти, які повністю відповідають



концепції Нової Української школи. Якість всіх навчальних видань підтверджено грифами МОН України. УОВЦ «Оріон» вперше у практиці вітчизняної освіти пропонує новий – компетентнісно орієнтований – підхід до перевірки навчальних досягнень учнів.

## **ГЕНЕЗА**

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

04212 Київ, вул. Маршала Тимошенка, 2-Л

Тел. 050-330-14-05; факс (044) 379-14-07

E-mail: [marina.kvetenadze@geneza.ua](mailto:marina.kvetenadze@geneza.ua)

Генеральний директор – Дубас Олексій Павлович

Книги виходять з 1992 року. Це підручники, навчальні посібники, методична, юридична література, збірники тестів для ЗНО і ДПА, словники, довідники, енциклопедії, художня література. Видавництво відзначено численними нагородами, тричі отримало звання «Лідер галузі».

## **ГРАНІ-Т**

Видавництво

02140 Київ, вул. Бориса Гмирі, 2, офіс 10

Тел. (044) 200-12-57

E-mail: [office@grani-t.info](mailto:office@grani-t.info)

Директор – Шахнік Тетяна Володимирівна

Видавництво засноване у лютому 2006 року. Уже перші його видання звернули на себе увагу читачів і критики. Має два пріоритетних напрями діяльності – дитячий та культурологічний, де найповніше реалізується кредо видавництва – розкривати нові, часом несподівані, грані творчості.

## **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНЕ ГАЗЕТНО-ЖУРНАЛЬНЕ ВИДАВНИЦТВО»**

Видавництво підпорядковане Міністерству  
культури України

03040 Київ, вул. Васильківська, 1

Тел. (044) 498-23-66

E-mail: [nvu.kultura@gmail.com](mailto:nvu.kultura@gmail.com)

Генеральний директор — Щеkun Андрій Степанович  
Засноване у 1990 році як «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму України» відповідно до спільного наказу Міністерства культури та Державного Комітету по пресі УРСР від 16 серпня 1990 року № 271 «Про створення газетно-журнального видавництва Міністерства культури Української РСР».

У 1990-2009 роках до видавництва увійшли культурологічні та науково-популярні видання, засновником або співзасновником яких виступало Міністерство культури України. У 2010 році з нагоди 20-річчя Указом Президента України від 22 лютого 2010 року видавництву наданий статус національного. Згідно з цим Указом видавництво отримало нову назву — «Національне газетно-журнальне видавництво».

### **Видання**

#### **Газети:**

- «Культура і життя»
- «Кримська світлиця»

#### **Журнали:**

- «Музика»
- «Пам'ятки України»
- «Театральнo-концертний Київ»
- «Український театр»
- «Українська культура»

У 2010 році видавництво виступило організатором інтернет-порталу «Культура», яке працює у форматі



всеукраїнського ресурсного центру в сфері культурних індустрій та мистецтва. З 2015 року портал працює в оновленому форматі за адресою: <http://cultua.media/>

## **ДОЛЬНИК Г.О.**

ФОП Дольник Г.О.

65007 Одеса,  
вул. Богдана Хмельницького, 18, кв. 4  
Тел. (067) 398-31-33  
E-mail: [galka\\_od@yahoo.com](mailto:galka_od@yahoo.com)  
Керівник – Дольник Галина Олексіївна  
Популяризація та розповсюдження української книги в Південному регіоні України.

## **ДРУК ПІВДЕНЬ**

Видавництво

65012 Одеса, вул. Канатна, 87  
Тел. (097) 212-29-75  
E-mail: [druk\\_pivden@ukr.net](mailto:druk_pivden@ukr.net)  
Директор – Білик Людмила Анатоліївна  
Видає наукові праці, публіцистику, краєзнавчі та дитячі книги, художню літературу. Пропонує видавничі послуги.

## **ДУХ І ЛІТЕРА**

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

04070 Київ, вул. Волоська, 8/5,  
Національний університет «Києво-Могилянська академія», корп. 5, кімната 209-211  
Тел./факс: (044) 425-60-20, 050-425-60-20  
E-mail: [duh-i-litera@ukr.net](mailto:duh-i-litera@ukr.net)  
Директор – Залевський Вадим Євгенович  
Українське гуманітарне видавництво, що друкує класичні твори зарубіжних та вітчизняних авторів з філософії, соціології, історії, політології, економіки, культурології, богослов'я, юдаїки тощо, а також

видає гуманітарний часопис «Дух і літера».

## **«ЗЕЛЕНА ХВИЛЯ»**

Міжнародний книжковий фестиваль

65000 Одеса, вул. Семінарська, 4, оф. 83  
Тел. / факс : (048) 777-60-68  
E-mail: [oo@expodessa.od.ua](mailto:oo@expodessa.od.ua)  
Керівник – Безікович Галина Анатоліївна  
«Зелена хвиля» вирізняється масштабною програмою творчих зустрічей, лекцій, майстер-класів з відомими діячами культури України та зарубіжжя.

## **ЗНАННЯ**

Видавництво

01034 Київ, вул. Стрілецька, 28  
Тел. (044) 537-63-65  
E-mail: [sales@society.kiev.ua](mailto:sales@society.kiev.ua)  
Директор – Карасьов Володимир Іванович  
Видання підручників та навчальних посібників для вищих навчальних закладів, видання художньої та дитячої літератури, комплектування бібліотек, співпраця з книгарнями та книготорговими мережами.

## **ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «ГУМАНІТАРНИЙ ЦЕНТР»**

Товариство з обмеженою відповідальністю

61002 Харків, а/с 10192,  
Інститут прикладної психології «Гуманітарний центр»  
Тел. (057) 719-52-40; факс (057) 758-89-67  
E-mail: [aahuce@gmail.com](mailto:aahuce@gmail.com)  
Директор – Власов Петро Костянтинович  
Академічна література: філософія, психологія, лінгвістика, культура, політика, консультування, медіакомунікація, економіка, природничі науки.

## **ІРБІС**

Редакційно-видавниче агентство

Товариство з обмеженою відповідальністю

68601 Ізмаїл, вул. Чернишевського, 28

Тел.: (04841) 63-915, 067-315-33-55

E-mail: [maligina@ukr.net](mailto:maligina@ukr.net)

Керівник – Малигіна Світлана Петрівна

Видає наукову, навчальну, методичну та художню літературу. в т.ч. малими накладками. Має досвід дистанційної праці з віддаленими замовниками.

Виконує повний комплекс друккарських робіт та поліграфічних послуг. Здійснює роздрібний продаж книг у власному магазині та через Інтернет.

## **КАРТОГРАФІЯ**

Державне науково-виробниче підприємство

02094 Київ, вул. Попудренка, 54

Тел. : (044) 568-53-12

E-mail: [marketing@ukrmap.com.ua](mailto:marketing@ukrmap.com.ua)

Директор – Неживий Олег Володимирович

Провідне картографічне видавництво України. Виготовляє всі види картографічної продукції: навчальні, довідкові, туристичні, автомобільні атласи і карти (стінні та складені); рельєфні карти, глобуси, електронні карти і геоінформаційні системи. У двох спеціалізованих магазинах представлено понад 2500 картографічних творів власного виробництва та партнерів з інших країн.

## **КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ**

Видавничий дім

04655 Київ, Контрактова пл., 4

Тел.: (044) 425-60-92, 417-59-56

E-mail: [phouse@ukma.kiev.ua](mailto:phouse@ukma.kiev.ua)

Директор – Соловійова Віра Йосипівна

Видання наукової, науково-популярної літератури, підручників, навчальних і методичних посібників для вищої школи.

## **КНИГИ-XXI**

Видавництво

58032 Чернівці, а/с 274

Тел. : 098-715-01-81, 063-526-03-14

E-mail: [booksxxi@gmail.com](mailto:booksxxi@gmail.com)

Директор – Дроняк Василь Васильович

Видавництво на книжковому ринку працює від 2004 року. Спеціалізується на українській і перекладній літературі, художній, нон-фікшн літературі сучасних українських і світових авторів; видає тексти німецькомовних авторів родом із України (серія «Меридіан серця»), мемуарно-табірну літературу європейських авторів, а також посібники, наукові дослідження.

## **КНИЖКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ФЕДОРОВА**

Науково-бібліографічна й інформаційна установа

02660 Київ-94, просп. Гагаріна, 27

Тел. (044) 292-01-34; факс (044) 296-71-15

E-mail: [office@ukrbook.net](mailto:office@ukrbook.net)

Директор – Сенченко Микола Іванович

Центр державної бібліографії, статистики видань, стандартизації з питань видавничої та бібліотечної справи, зберігання друкованих матеріалів з 1917 року.

## **КНИЖКОВИЙ КЛУБ «КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ»**

ДП з іноземними інвестиціями

61140 Харків, просп. Гагаріна, 20-А

Тел. (057) 7838888

E-mail: [supports@bookclub.ua](mailto:supports@bookclub.ua)

Керівник – Шпільман Олег Борисович

Лідер видавничої галузі та найбільший дистриб'ютор книжкової продукції в Україні. За підсумками діяльності 2013 року видавництво стало

лауреатом премії «Український Національний Олімп» у номінації «Видавець року». Ексклюзивні проекти видавництва – це серія «Світові бестселери українською», книжки відомих авторів – таких, як Пауло Коельйо, Ден Браун, Стівен Кінг та інші. У серії «Зірки української прози» видано книжки лауреата Шевченківської премії Василя Шкляра, Золотого автора України Люко Дашвара, переможця конкурсу «Книга року ВВС» Сергія Жадана.

## **КОНДОР**

Видавничий дім

Товариство з обмеженою відповідальністю

03067 Київ, вул. Гарматна, 29/31

Тел. (044) 408-76-17, факс (044) 408-76-25

E-mail: [condor\\_books@ukr.net](mailto:condor_books@ukr.net)

Директор – Циганко Володимир Петрович

Одне з найбільших вітчизняних підприємств видавничої галузі. Основними напрямками діяльності є: книговидавнича справа, оптова та роздрібна торгівля книгами та паперовими виробами. Тематика літератури досить різноманітна – економіка промисловості і сільського господарства, фінанси та банківська справа, юриспруденція, культура і мистецтво, туризм, медична та технічна література.

Видавництво пропонує співпрацю авторам посібників, підручників, монографій тощо (повний спектр додрукарської підготовки, редагування, дизайн видання).

## **ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА**

Видавництво Національного університету

79013, Львів, вул. Ф. Колеси, 4, корп. 23-А

Тел. /факс (032) 25-821-46

E-mail: [vlp@vlp.com.ua](mailto:vlp@vlp.com.ua)

Директор – Паров'як Іван Павлович

Видання навчальної, наукової, науково-популярної,

довідкової літератури. Редакційно-видавничі, додрукарські, поліграфічні послуги. Розповсюдження видавничої продукції.

## **ЛИБІДЬ**

Державне підприємство

Спеціалізоване видавництво

01004 Київ, вул. Пушкінська, 32

Тел. (044) 278-11-12; факс (044) 279-11-71

E-mail: [info@lybid.org.ua](mailto:info@lybid.org.ua)

Директор – Бойко Олена Олександрівна

Спеціалізується на виданні навчальної та наукової літератури. Це, передусім, оригінальні підручники та навчальні посібники нового покоління для вищої та середньої школи, довідники, словники, наукові праці, а також широкий спектр літератури з духовного відродження України.

## **ЛІРА-К**

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

03115 Київ, вул. Ф. Пушиної, 27, оф. 20-22

Тел.: (044) 228-81-12, 247-93-37;

факс (044) 450-00-55

E-mail: [lira-k@ukr.net](mailto:lira-k@ukr.net)

Директор – Зарицький Віталій Іванович

Видання та розповсюдження книг (посібники, підручники, монографії, збірники наукових праць), книготоргівля, виготовлення та розповсюдження «бібтехніки».

## **ЛЮТА СПРАВА**

Видавництво

01133 Київ, вул. Євгена Коновальця, 29 ф, кв. 19

Тел. 067-968-47-57

E-mail: [info@lutasprava.com](mailto:info@lutasprava.com)

Директор – Гончарук Андрій Борисович

Видавництво започаткувало свою діяльність 17.01.2014 р., саме в часи бунту, барикад і формування нових усвідомлень українства. Свою місію вбачає у популяризації культурних феноменів – літератури, малярства, дизайну, музики, – що є актуальними і співзвучними сьогоденню. Робить це віддано і «з вогником».

## **МИСТЕЦТВО**

Державне підприємство

Державне спеціалізоване видавництво

04050 Київ, вул. Мельникова, 63

Тел. : (044) 483-57-73

факс (044) 272-44-85

E-mail: [mystetstvo@ukr.net](mailto:mystetstvo@ukr.net)

Директор – Поночовний Сергій Володимирович  
1 лютого 2018 р. видавництву виповнилося 86 років. Видавництво сприяє процесу відродження національної культури.  
Спеціалізується на випуску науково-популярних художніх та фотоальбомів, книжок з питань мистецтвознавства, народознавства, естетики, театру, кіно, історії та культурології, державотворчої та краєзнавчої літератури, та видань малих форм.

## **НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН**

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

46008 Тернопіль, а/с 529

Тел./факс (0352) 52-06-07

E-mail: [office@bohdan-books.com](mailto:office@bohdan-books.com)

Директор – Будний Богдан Євгенович  
Широкий спектр художньої літератури, нон-фікшн, дитячої, науково-фантастичної, популярної класики, довідників, словників, навчально-методичної

літератури. Видавнича та книготорговельна діяльність, мережа магазинів «Дім книги», книга поштою, Інтернет-магазин.

## **«НАУКОВА ДУМКА» НАН УКРАЇНИ**

ДП «НВП» Видавництво

01601 Київ, вул. Терещенківська, 3

Тел.: (044) 235-53-09, 235-41-70 ;

факс (044) 235-41-70

E-mail: [reklama@ndumka.kiev.ua](mailto:reklama@ndumka.kiev.ua)

Директор – Алексеєнко Ігор Ростиславович  
Наукові, довідкові та енциклопедичні видання, література з питань історії України, культури та науки, навчальні посібники та підручники, словники, видання серії “Бібліотека школяра”.

## **«ОДЕСАКНИГА»**

Приватне підприємство

65039 Одеса, вул. Артилерійська, 11

Тел. (048) 728-98-30, факс (048) 68-59-90

E-mail: [odessabook@ukr.net](mailto:odessabook@ukr.net)

Директор – Лівшиц Дар Валерійович  
Продаж книг.

## **ОДЕСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ**

Комунальне підприємство

65011 Одеса, вул. Пантелеймонівська, 17

Тел./факс (048) 722-48-32

Директор – Красницький Віктор Іванович  
Надання поліграфічних послуг широкого спектра для юридичних та фізичних осіб регіону.

## **ОДЕСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ**

65076 Одеса, пл. Б. Дерев'янка, 1

Голова правління – Дмитрієв Сергій Вікторович

## ОПТИМУМ

### Центр соціальних програм

65000 Одеса, вул. Спиридонівська, 9

Тел.(048) 794-12-42

Е-mail: [optimuml@ukr.net](mailto:optimuml@ukr.net)

Директор – Ейдельман Борис Олександрович

Спеціалізація: художні видання, видання книг будь-якого характеру будь-якою мовою. Книготоргівля.

## ОЛДІ-ПЛЮС

### Видавництво

Херсон, вул. Паровозна, 46-а

Тел. : 050-915-34-54, 068-517-50-33

Е-mail: [obooks.oldiplus@gmail.com](mailto:obooks.oldiplus@gmail.com)

Керівник – Головка Олег Павлович

Виготовлення книг на власному обладнанні в твердій та м'якій палітурці: підручників, посібників, монографій тощо з різних галузей знань.

## ОСВІТА

### Державне спеціалізоване видавництво

04053 Київ, вул. Юрія Коцюбинського, 5

Тел. (044) 456-08-35 ; факс (044) 456-08-37

Е-mail: [osvitapublish\\_ok@ukr.net](mailto:osvitapublish_ok@ukr.net)

Видає підручники для шкіл усіх типів, навчальні посібники, робочі зошити, хрестоматії, методичні та дидактичні посібники, довідники, словники, енциклопедичні видання для школярів, розвивальну літературу.

## ОСНОВА

### Представництво Видавничої групи в Одеській області

65005 Одеса, пл. Михайлівська, 1

Тел. : 096-976-03-78, 099-435-06-55

Е-mail: [zester.svetlana@gmail.com](mailto:zester.svetlana@gmail.com)

Керівник – Зецер Світлана Юріївна

Книги, посібники, презентації, програми «Електронний конструктор уроку» й «Електронний тренажер» для всіх шкільних учителів-предметників, а також для вихователів ДНЗ, керівників освітніх закладів і батьків. Професіонали своєї справи продовжують працювати задля забезпечення українського вчителства якісними матеріалами для роботи та розвитку. Серія «Усі уроки» та «Мій конспект», «Нові формати освіти» не має аналогів. Дбайливо плекаємо нові проекти та вдосконалюємо наявні. Інвестуємо в майбутнє освіти і виховання України.

## ОСТРІВЕЦЬ

### Початкова школа

65029 Одеса, вул. Пішонівська, 20

Тел. : 067-58-03-837

Е-mail: [ostrovok01@gmail.com](mailto:ostrovok01@gmail.com)

Керівник – Боголюбова Олена Володимирівна  
Захоплюючи історії про букви-подружки Олени Боголюбової оживають на сторінках «живих книжок». Лише наведи планшет на сторінку книжки і вона оживе на екрані гаджету, відкриваючи понад 200 мобільних інтерактивних вправ та мультфільмів. Головний герой Буквик допоможе малюкам навчитися читати, сприятиме розвитку мовлення та зробить навчання початковій грамоті ефективним та цікавим.

## ПЕНМЕН

### Видавничий дім

### Товариство з обмеженою відповідальністю

01001 Київ, вул. Пушкінська, 1-3/5, кв. 57

Тел. 067-325-17-09

Е-mail: [yakuzyk@gmail.com](mailto:yakuzyk@gmail.com)

Керівник – Кузик Ярослав Володимирович

ПенМен видавничий дім Ні-Енд рівня. Для тих, хто читаючи думає. Нещодавно заснована видавнича

платформа, що знайомить з молодими і талановитими авторами сучасної української прози, поверне до історичних витоків вишуканої літератури.

## **ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ**

### Редакція газети

46010 Тернопіль, вул. Поліська, 6-А

Тел./факс (0352) 43-10-21

E-mail: [editoria@i.ua](mailto:editoria@i.ua)

Директор – Гринчишин Ярослав Тадейович

Видавництво та збут навчально-методичної літератури; додрукарська підготовка та друкарські послуги; мережа книгарень та власна періодична газета.

## **ПЛАСКЕ**

### Видавнича організація АТ «ПЛАСКЕ»

65001 Одеса, вул. Академіка Заболотного, 12, а/с 299

Тел. : (048) 738-53-85, 728-82-88

E-mail: [books@plaske.ua](mailto:books@plaske.ua)

Головний редактор – Хрустальова Вікторія Вікторівна

Основний напрям діяльності – бізнес-книги, наукові збірники, художня література, періодичні видання, альманахи. Серед видань особливе місце займають книги із серій «Одеська бібліотека», «Зовнішня торгівля: спрощення процедур», «Митна справа в Україні» і «Розумна економіка». Інтелектуальний процес і контроль якості поліграфічних послуг – це ті пріоритети, які ставить перед собою видавнича організація АТ «ПЛАСКЕ».

## **ПОРТИ УКРАЇНИ**

### Видавництво

### Приватне підприємство

65012 Одеса, вул. Велика Арнаутська, 24, оф. 4

Тел. (0482) 373-835; факс (0482) 373-882

E-mail: [podpiska@uport.odessa.ua](mailto:podpiska@uport.odessa.ua)

Директор – Ільницький Костянтин Олексійович

Спеціалізується на виданні журналів, довідників, бюлетнів та інших видань, пов'язаних з водним транспортом України, країн Чорноморського басейну. Видає журнали «Порти України», «BlackSeaLines» (10 разів на рік). Один раз на два роки видає довідник «Все о портах Украины» (російською та англійською мовами), щорічно – календар «Водный транспорт Украины. Лица и даты». У 2012 році вийшла друком «Морская энциклопедия Одессы». Видавництво також займається організацією семінарів, конференцій, консалтингом та маркетинговими дослідженнями.

## **ПРЕС-КУР'ЄР**

### Редакційно-видавнича фірма

65072 Одеса, пл. Б. Дерев'янка, 1, офіс 717

Тел./факс (0482) 64-96-58

E-mail: [pk.gazeta.odessa@gmail.com](mailto:pk.gazeta.odessa@gmail.com)

Директор – Бурчо Йосип Олександрович

Видає художню, наукову, краєзнавчу і навчальну літературу.

## **САМІТ-КНИГА**

### Товариство з обмеженою відповідальністю

### Видавництво

04053 Київ, вул. Обсерваторна, 25

Тел. 063-757-74-80

E-mail: [sammit.books@gmail.com](mailto:sammit.books@gmail.com)

Директор – Степурін Іван Миколайович

Видавництво понад 20 років працює на видавничому ринку України. У видавничому портфелі – сучасна художня та публіцистична література, а також книги для саморозвитку й підручники вищої школи. Основні напрями

діяльності: видавництво та дистрибуція книг; комплектування бібліотек; оптова та роздрібна торгівля книгами по всій Україні; PR-діяльність з просування книг.

## **СВІТ ГРАЛЯ**

### Видавництво

#### Благодійна організація

65044 Одеса, а/с 24

Тел. (0482) 37-80-38

E-mail: [Gral\\_ua@i.ua](mailto:Gral_ua@i.ua)

Директор – Деденєва Лідія Миколаївна

Підготовка до друку та розповсюдження в Україні видань Фонду Послання Граля, Штутгарт, Німеччина, пов'язаних з книгою Абд-ру-шина «У Світлі Істини. Послання Граля». Проведення зустрічей з читачами.

## **СВІТ СОФІЇ**

### Громадська організація

Ужгород, вул. Чорновола, 35, к. 42

Тел. 063-270-70-54

E-mail:

Керівник – Бондаренко Вадим Іванович

Видавництво «Світ Софії» пропонує книги широкому колу читачів, які цікавляться питаннями духовності. Автором книг є Іоанн Богомил – філософ, музикант, поет, духовний наставник нової богомільської школи. Унікальні за змістом, яскраві і глибокі дослідження великого спектра захоплюючих таємниць: походження, шлях і духовна архітектоніка людини, секрети цивілізацій від Гіпербореї до міст-садів майбутнього.

## **ТВЕРДИНЯ**

### Поліграфічно-видавничий дім

#### Приватне підприємство

43005 Луцьк-5, п/с-35

Тел. (050) 295-02-50; факс (0332) 71-75-60

E-mail: [tverdyna@gmail.com](mailto:tverdyna@gmail.com)

Директор – Мартинюк Микола Іванович

Книговидавнича справа; поліграфічна діяльність; художнє оформлення творів, книг; рекламна діяльність; торгівля книгами, періодикою тощо.

## **ТЕРЕН**

### Волинська мистецька агенція

#### Видавництво

43005 Луцьк, вул. Арцеулова, 16/110

Тел. 050-67-433-21

E-mail: [teren.lutsk@gmail.com](mailto:teren.lutsk@gmail.com)

Директор – Криштальський Андрій Андрійович

Книговидавнича справа; поліграфічна діяльність; художнє оформлення творів, книг; рекламна діяльність; торгівля книгами, періодикою тощо.

## **ТЕС**

### Приватне підприємство

65012 Одеса, вул. Канатна, 81/2

Тел. (0482) 42-90-98, 42-89-72

E-mail: [tes@tes.pp.ua](mailto:tes@tes.pp.ua)

Директор – Лебеденко Віталій Євгенович

Видання краєзнавчої літератури.

## **УКРАЇНЬСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИДАВЦІВ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ**

01601 Київ, вул. Трьохсвятительська, 4, оф. 526

Тел./факс (044) 279-45-75

E-mail : [upba@ukr.net](mailto:upba@ukr.net)

Президент – Афонін Олександр Васильович

Асоціація заснована 1994 року як громадська організація недержавних видавництв. З 1996 року Українську асоціацію недержавних видавництв було перереєстровано як Благодійний фонд "Українська асоціація видавців", який об'єднує в своїх лавах ви-



давців як недержавних структур, так і державних. У 1997 році до них приєдналися і книгорозповсюдженці.

Українська асоціація видавців та книгорозповсюдженців є Всеукраїнською благодійною організацією, створеною на засадах законності, гуманності, спільності інтересів і рівності прав її учасників, добровільності, самоврядування та гласності, для забезпечення благодійної діяльності в інтересах розвитку видавничої та книгорозповсюдженської справи та розповсюдження періодичних видань в Україні.

Завданнями Асоціації є репрезентування та захист інтересів членів Асоціації у державних установах, надання допомоги в організації інформаційного обміну, сприяння в організації навчання та обміну досвідом, юридичний захист членів Асоціації.

З 1996 року Асоціацію очолює О.В. Афонін.

## **УКРАЇНЬСЬКА ПРЕС-ГРУПА**

Товариство з обмеженою відповідальністю

Бібліотека газети «День»

03115 Київ, просп. Перемоги, 121 Д

Тел. / факс (044) 303-96-23

E-mail: [amir@day.kiev.ua](mailto:amir@day.kiev.ua)

Директор – Ушакова Надія Миколаївна

Видавець щоденної газети «День», двічі на тиждень «The Day» – англійською. Серії історичних та публіцистичних книг з "Бібліотеки газети «День»".

Веб-проект «Україна Incognita»  
([incognita.day.kiev.ua](http://incognita.day.kiev.ua)).

## **УРЯДОВИЙ КУР'ЄР**

Газета

01008 Київ, вул. Садова, 1

Тел. (044) 253-12-95; факс (044) 253-72-91

E-mail: [adva@ukcc.com.ua](mailto:adva@ukcc.com.ua)

Головний редактор – Брага Сергій Іванович

## **ФАБУЛА**

Видавництво

61145 Харків, вул. Космічна, 21а

Тел. 095-594-32-24

E-mail: [fabulabookpy@gmail.com](mailto:fabulabookpy@gmail.com)

Директор – Бірічева Наталя Володимирівна

Представляє читачеві лише найкращі твори найбільш титулованих вітчизняних і зарубіжних авторів.

## **ФЕНІКС**

Приватне підприємство

Видавництво

65009 Одеса, вул. Зоопаркова, 25

Тел. (048) 777-75-91

Директор – Короткий Тимур Робертович

Видає наукову та навчальну літературу. Друкує монографії та методичну літературу. Понад десять років займається виданням літератури юридичної та морської тематики.

## **ФОП ФІЛЮК О. В.**

Видавець

07300, м. Вишгород, Київська обл.,

вул. Дніпровська, 3б, кв. 97

Тел. 050-076-30-09

E-mail: [ukr\\_history\\_books@ukr.net](mailto:ukr_history_books@ukr.net)

Директор – Філюк Олег Васильович

Спеціалізується на виданні монографічної, науково-популярної та навчальної літератури з археології та інших спеціальних історичних дисциплін.

## **ФОП ШЕЛЯЖЕНКО Ю.В.**

Видавець

01042 Київ, вул. Тверський тупик, 9, к. 82

Тел. (097) 317-93-26; факс (044) 529-04-35

E-mail: [yuriy.sheliazhenko@gmail.com](mailto:yuriy.sheliazhenko@gmail.com)

Керівник – Шеляженко Юрій Вадимович  
Видає художню, наукову, публіцистичну, релігійну  
літературу, громадсько-політичну газету  
«Правдошукач», журнал «Мораль» для віруючих у  
себе.

## **ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Видавничий дім

Товариство з обмеженою відповідальністю

04176 Київ, вул. Електриків, 23

Тел. 050-411-33-61

Е-mail: [montag73@gmail.com](mailto:montag73@gmail.com)

Керівник – Пляшко Ростислав Олександрович

Видання та розповсюдження навчально-  
практичної, нормативної, популярної та художньої  
літератури.

## **ЧОРНОМОР'Я**

Видавництво

65072 Одеса, пл. Бориса Дерев'янка, 1

Тел./факс (0482) 64-98-88

Керівник – Парамоненко Олександр Володимирович  
Виконує підготовку і виготовлення газет усіх  
форматів, журналів, книг, брошур, здійснює  
розробку фірмового стилю друкарських видань,  
повнокольорових буклетів і етикеток, рекламних  
проспектів, листівок і плакатів; якісний  
повнокольоровий офсетний друк, випускає шкільну  
та навчальну продукцію.

## **ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНКУРС «КРАЩА КНИГА ВИСТАВКИ-ФОРУМУ»**

Конкурс «Краща книга виставки-форуму» проводиться серед видавництв-учасників виставки. На конкурс подаються видання (2 прим.), що побачили світ за період від минулої виставки. Для проведення конкурсу створюється журі у складі 13 осіб. Підсумки конкурсу оголошуються в дні роботи виставки-форуму.

Основна мета конкурсу – збереження та примноження духовного і культурного надбання українського народу, утвердження в суспільстві престижу української книги, створення сприятливих умов для популяризації української книги, виховання культури читання та любові до української мови на кращих зразках вітчизняної літератури.

Журі формується за пропозиціями оргкомітету. До складу журі залучаються представники видавництв і бібліотек, письменники, художники, поліграфісти, громадські діячі. Потенційні члени журі мають підтвердити свою згоду на участь у його роботі. Твори, подані видавництвами, включаються до номінаційного списку і розглядаються журі. Члени журі оцінюють запропоновані видання за такими параметрами: зміст; актуальність теми; художня неповторність; оформлення (дизайн, поліграфічна якість); доступність (тираж, ціна).

Переможці конкурсу визначаються окремо в кожній із номінацій та нагороджуються дипломами. Оргкомітет може встановлювати додаткові нагороди: спеціальні дипломи, грамоти, подяки.

Видавництва, що взяли участь у конкурсі, але не перемогли, нагороджуються почесними грамотами.

### ***Конкурс проводиться в 10 номінаціях:***

1. Сучасне літературно-художнє видання.
2. Дитячий світ.
3. Навчальна книга.
4. Українська та зарубіжна художня класика.
5. Енциклопедичне, довідкове видання.
6. Літературознавство, мистецтвознавство, фольклор.
7. Наукове, науково-популярне видання.
8. Документально-художнє видання (публіцистика).

10. Краща книга з питань мистецтва.

Примірники представлених на конкурс видань залишаються в ОННБ для використання їх у подальших виставкових акціях, а також з рекламною та інформаційною метою.



## **ПІДСУМКИ КОНКУРСУ «КРАЩА КНИГА ВИСТАВКИ-ФОРУМУ 2017»**

Організаційний комітет XVIII Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» доручив журі конкурсу «Краща книга виставки-форуму 2017» оцінити видання, які видавництва та автори запропонували на його розгляд. На конкурс було подано 77 книжок, представлено 37 видавництв.

У цілому ми можемо говорити про творчі здобутки наших друзів, відзначати, що розкриті нові сторінки з історико-культурної спадщини України, видані книжки з різних галузей знань на досить високому поліграфічному рівні. Це наочно було показано на стенді «Краща книга виставки-форуму 2017».

На конкурс представлено наукові праці, українські класичні твори, декілька цікавих ілюстрованих видань, різноманітна література для дітей. Ми відзначили 34 книжки у дев'яти номінаціях – здобутки видавництв та окремих авторів.

На конкурс у 2017 році було подано досить багато книжок одеських авторів. Радіємо, що більшість з них написано з використанням фондів ОННБ, автори часто зверталися до нас за консультаціями, пропозиціями про співпрацю тощо. Організаційний комітет XVIII Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» вирішив нагородити дипломами видавництва та авторів проектів, які знайшли можливість свої творчі та наукові здобутки втілити у цікаві й корисні видання.

### **Видавництва і автори нагороджені дипломами у номінаціях:**

#### **«Сучасне літературно-художнє видання»**

МИРОСЛАВ ДОЧИНЕЦЬ, автор книги: «Триб» (Мукачеве : Карпатська вежа, 2017)

ПВД «ТВЕРДИНЯ» (м. Луцьк) – за збірки драматичних творів Трайче Кацарова та Владимира Костова / пер. з македон. Анни Багряної (2017) («ЛітТЕАТР XXI»)

ЄВГЕН ГОЛУБОВСЬКИЙ, автор книги: «Глядя с Большой Арнаутской» (Одеса : Бондаренко М.А., 2016)

ВИДАВНИЦТВО «АРТ Економі» (м. Київ) – за книгу: Сергій Заїка. «Вісники. Історія 1: Подорож Зоріона» (2017)

ІГОР СТАМБОЛ, автор книги: «Злочинний порятунок»: зб. оповідань (Київ : Самміт-книга, 2017)

### **«Дитячий світ»**

ВИДАВНИЦТВО «НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН» (м. Тернопіль) – за книгу: Наталя Савчук. «Літописи Семисвіття : Кн.1. Діти переступу : роман-міфологема (2017)

### **«Навчальна книга»**

ВИДАВНИЦТВО «ДРУК ПІВДЕНЬ» (м. Одеса) – за книгу: Пасічний А.М. «Від «макаронів» до графічного дизайну»: лекції з основ графічного дизайну: навчально-методичний посібник (2016)

ВИДАВНИЦТВО «ГЕНЕЗА» (м. Київ) – за книгу: Пасічник К.І. «Формування навичок та вмінь з безпеки життєдіяльності в дітей старшого дошкільного віку»: альб. розвив. вправ і завдань «Моя подружка Зебра» (2017)

АННА БЛИК, СЕРГІЙ ДУМАСЕНКО, упорядники книги: «Мистецтвознавство ХХ століття» : хрестоматія-довідник : навч. посібник (Херсон : Олді-Плюс, 2017)

### **«Українська та зарубіжна художня класика»**

НВП «ВИДАВНИЦТВО "НАУКОВА ДУМКА" НАН УКРАЇНИ» (м. Київ) – за книгу: Елеонора Соловей. «Невпізнаний гість: доля і спадщина Володимира Свідзінського» (2016)

СЕРГІЙ ГАЛЬЧЕНКО, упорядник книги: Володимир Винниченко. «Намисто. Мала проза» (Київ. : Наукова думка, 2016)

### **«Енциклопедичне, довідкове видання»**

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І.ВЕРНАДСЬКОГО (м. Київ) – за книгу: «Схід і Південь України: час, простір, соціум. У 2 т. Т.2.

Матеріали до бібліографії» / уклад. Т.В. Добко [та ін.]; наук. ред. В.І. Попик (Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2016)

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА – за книгу: «Золоті імена Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (1865-2015)» : наук. довідник / наук. ред., авт. вступ. ст. І.М. Коваль; упоряд.: М.О. Подрезова, В.В. Самодурова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – (Одеса : ОНУ, 2016)

ЛАРИСА БУР'ЯН, укладач книги: «Закоханий в українське слово» : до 170-річчя від дня народження Михайла Комарова : зб. матеріалів / ред. І.С. Шелестович (Одеса : Друк Південь, 2017)

МИКОЛА ЖЕЛЕЗНЯК, директор Інституту енциклопедичних досліджень НАН України – за видання: «Енциклопедія Сучасної України» т.т. 16, 17 (Київ, [Ін-т енцикл. дослідж. НАНУ], 2017)

#### **«Наукове, науково-популярне видання»**

КУЛЬТУРНА АСОЦІАЦІЯ «НОВИЙ АКРОПОЛЬ» (м. Київ) – за книгу: П.Адо. «Покривало Ізиди»: нарис історії ідеї Природи / пер. з фр. О. Йосипенко (2016)

ОЛЕКСАНДР МУЗИЧКО, автор книги: «Грузини в історії Південної України: спільне море та доля» (Одеса : ВМВ, 2016)

НАДІЯ БОБРОВА, співавтор книги: Н.Ф. Боброва, З.М. Скрипниченко. «Катаракты – токсические, врожденные, вторичные» : монографія (Одеса : Фенікс, 2017)

МИКОЛА ШАЛІМОВ, автор книги: «Эколого-биологический Олимп. Академик Вавилов. Трилогия: Ч.2. «Его при жизни называли гением» : монографія (Одеса : Бондаренко М.А., 2017)

ООО РИА «ИРБИС» (м. Ізмаїл) – за книгу: Бруяко И.В., Секерская Е.П. «Очерки экономики населения Северо-Западного Причерноморья в античную эпоху» / НАН Украины, Одесский археологический музей. - 2016. – (Материалы по археологии Северного Причерноморья (МАСП); Монографическая серия, №4)

ОЛЕКСАНДР ПРИГАРІН, відповідальний редактор книги: «Человек в истории и культуре. Мемориальный сборник научных работ в память д-ра ист. наук Владимира Никифоровича Станко» / ОНУ имени И.И. Мечникова,



Одес. археологич. музей НАН України, Асоціація болгар України  
(Ізмаїл : Ірбіс, 2017)

ГЕОРГІЙ БЕРБЕР, автор книги: «Скифы – от Вавилона до Одессы»  
(Київ : Інтерсервіс, 2017)

### **«Історична (духовна) спадщина»**

ВОЛОДИМИР МЕЩЕРЯКОВ, автор книги «Воссоздание Одесского кафедрального Спасо-Преображенского собора» (Одеса : Фенікс, 2017)

ВИДАВНИЦТВО ТОВ «УКРАЇНСЬКА ПРЕС-ГРУПА» (м. Київ) – за книгу :  
«Сестра моя, Софія...» / упоряд. : І. Сюдюков, Р. Гринівський; за заг. ред.  
Лариси Івшиної (2016)

ВИДАВЕЦЬ КАРПЕНКО В.М. (м. Київ) – за книгу: Георгій Танський.  
«Історичні постаті часів Паліївщини в Правобережній Русі-Україні» (2016)

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА – за книгу : «Евгений Владимирович Васильковский : правовед, литератор, критик» – сб. матер. к 150-летию со дня рожд. / сост. : Н.А. Яцун, И.А. Бирюкова; науч. ред. В.М. Зубарь; отв. ред. О.Ф. Ботушанская; ред. : Н.Г. Майданюк, И.С. Шелестович (Одеса : Бондаренко М.А., 2017). – (Серія «Одеса в іменах і документах»)

### **«Краща книга з питань мистецтва»**

ВИДАВНИЦТВО «МИСТЕЦТВО» (м. Київ) – за альбом-каталог:  
«Одеський музей західного і східного мистецтва» / авт. вступ. ст.: Ірина  
Глебова, Людмила Сауленко (2016)

ОДЕСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗАХІДНОГО І СХІДНОГО МИСТЕЦТВА – за альбом-  
каталог: «Одеський музей західного і східного мистецтва» /авт. вступ. ст.:  
Ірина Глебова, Людмила Сауленко (Київ : Мистецтво, 2016)

ЛАРИСА ДЕМ'ЯНИШИНА, художник, автор альбому «Український  
живопис ХХ-ХХІ ст.» / Одес. обл. упр. культури і туризму; Одес. обл. орг.  
НСХУ; авт. вступ. ст. Людмила Сауленко (Одеса : Друк Південь, 2016)

ЛЮДМИЛА ЄРЬОМИНА, укладач, автор вступної статті альбому-  
каталогу «Петр Ганский в собрании Одесского художественного музея»  
(Київ : Дейлі Сервіс, 2017)

СТАНІСЛАВ ЗАЙЦЕВ, НІНА ФЕДОРОВА, художники – за альбоми: «Двойной портрет» та «Посвящение» /сост. С.Н. Зайцев; фото: Станислав Зайцев, Сергей Гевелюк (Одеса : [Б.н.], 2016)

### «Краєзнавче і туристичне видання»

ВИДАВНИЦТВО «ДИВОСВІТ» (м. Полтава) – за книгу: Г.П. Грибан, В.Ф. Халимон. «Гортаючи сторінки історії Полтавщини» (2016)

ВИДАВНИЦТВО «ОРТИМУМ» (м. Одеса) – за книги: Александр Дорошенко. «Мой город» : поема. В 4 кн. (2016-2017)

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АВІАЗ» (м. Київ) – за книгу: Анна Третьак. «Допитливий малечі про цікаві речі. Подорож по Україні» : для дітей мол. та середн.шк. віку (2016)

ТЕТЯНА ДОНЦОВА, автор книги: «Молдаванка»: записки краєведа. – Изд. 2-е, перераб. и доп (Одеса :Чорномор'я, 2016)

ГАННА БУЗІЯН, ВІКТОР ДЕНІСОВ, автори книги: «История одесских выставок. 1917-1991» (Одеса : Астропринт, 2017)

ІННА ІЩУК, автор книги: «Одесская арифметика»: (детский путеводитель) / худож. Лариса Демьянишина (Одеса : Друк Південь, 2017)





Під час церемонії нагородження переможців



## **ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ ПРО XVIII ВСЕУКРАЇНСЬКУ ВИСТАВКУ-ФОРУМ «УКРАЇНСЬКА КНИГА НА ОДЕЩИНІ»**

### Фахові періодичні видання, збірники

1. Григорян А.В. «Українська книга на Одещині». Літературна емансипація, нонконформізм, вільнодумство : [про три заходи з популяризації творчості українських письменників Є. Чуприни, О. Ульяненка, Ю. Шеляженка в рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму] // Бібл. форум : історія, теорія і практика. – 2017. – № 4. – С. 32-33.

2. Кудлач В.А. Хто переверне піраміду? : [про круглий стіл «Шляхи співпраці та координація зусиль бібліотек і видавництв щодо популяризації укр. книги та читання серед молоді» у рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Бібл. форум : історія, теорія і практика. – 2017. – № 4. – С. 38-39.

### Засоби масової інформації

3. Анонс. Презентація книги «Закоханий в українське слово» : [про презентацію книги, присвяч. видатному бібліографу та діячу укр. культури Михайлу Федоровичу Комарову] // Одес. вестн. – 2017. – Режим доступу : <http://odvestnik.com.ua/news/2190/>

4. Арсеньєва Т. Продвинутая Березовка : [про виїзне Свято укр. книги у Березівському р-ні у рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Веч. Одесса. – 2017. – 20 черв. – С. 3 : фот.

5. Бржестовская Н. Маяки времени : [про заходи XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Слово. – 2017. – 15 июня. – С. 4.

6. Василенко В. Читающие и... думающие : [про проблеми книговидавання і читання з нагоди XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Веч. Одесса. – 2017. – 15 июня. – С. 3.

7. Виставка-форум «Українська книга на Одещині» // Думська площа. – 2017. – № 27. – С. 4.

**8.** Виставка-форум «Українська книга на Одещині» відбулася в Березівці : [про Свято укр. кн. у м. Березівці у рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Степ. маяк. – 2017. – 14 черв. – С. 1-2 : фото.

**9.** Виставка-форум «Українська книга на Одещині» відбулася в Березівці. – Режим доступу : <http://berezivka-rada.odessa.gov.ua/index.php/2011-06-16-08-31-00/856-vistavka-forum-ukrajinska-kniga-na-odeshchini-vidbulasya-v-berezivtsi>

**10.** Відбулася XVIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» // Міністерство культури України – 2017. – 13 черв. – Режим доступу : [http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/-article?art\\_id=245249419&cat\\_id=244913751](http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/-article?art_id=245249419&cat_id=244913751)

**11.** XVIII Всеукраинская выставка-форум «Украинская книга на Одессине» // Одес. портал. – 2017. – Режим доступу : <http://odportal.com.ua/press2017/ukrknight.html>

**12.** XVIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» : [анонс виставки] // Carpe Diem. – 2017. – [22 трав.]. – Режим доступу : <http://odessa.carpediem.cd/events/3301264-xviii-vseukrainska-vistavka-forum-ukrainska-kniga-na-odeshini-at-odesa-national-scientific-library/>

**13.** Делегація учасників виставки-форуму «Українська книга на Одещині» відвідала Березівське ВПУ ОНПУ. – Режим доступу : <http://berezivka-rada.odessa.gov.ua/index.php/2011-06-16-08-31-00/858-delegatsiya-uchasnikov-vistavka-forum-ukrajinska-kniga-na-odeshchini-vidvidala-berezivske-vpu-onpu>

**14.** Замминистра культуры в Одессе назвал один из путей наращивания человеческого потенциала: [про XVIII Всеукр. виставку-форум «Українська книга на Одещині»] // Рупор Одессы. – 2017. – 9 черв. – Режим доступу : <http://rupor.od.ua/news/Zamministra-kultury-v-Odesse-nazval-odin-iz-pute-041495/>

**15.** И все-таки книга останется книгой : [про XVIII Всеукр. виставку-форум «Українська книга на Одещині»] // Порто-франко. – 2017. – 23 июня. – С. 14.

**16.** Книжкова феєрія для нових поколінь: [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. новини. – 2017. – 3 черв. – С. 3.

**17.** Кракалія Р. «Закоханий в українське слово» : [про презентацію зб. матеріалів, присвяч. М.Ф. Комарову] // Чорномор. новини. – 2017. – 24 черв.

**18.** Круглий стіл «Шляхи співпраці та координація зусиль бібліотек і видавництв щодо популяризації української книги та читання серед молоді». – Режим доступу : <http://berezivka-rada.odessa.gov.ua/index.php/2011-06-16-08-31-00/857-kruglii-stil-shlyakhi-spiivpratsi-ta-koordinatsiya-zusil-bibliotek-i-vidavnitstv-shchodo-populyarizatsiji-ukrajinskoji-knigi-ta-chitannya-sered-molodi>

**19.** Кудlach В. У Березівці люблять читати : [про виїзне Свято укр. кн. у Березівському р-ні в рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. новини. – 2017. – 15 трав. – С. 3 : фото.

**20.** Кудlach В. Хто переверне піраміду? : [про круглий стіл на тему: «Шляхи співпраці та координація зусиль бібліотек і видавництв щодо популяризації укр. кн. та читання серед молоді» та інші заходи у рамках виїзного Свята укр. кн. в Березівському р-ні] // Чорномор. новини. – 2017. – 17 черв. – С. 3 : фот.

**21.** Левчук В. Книгоиздание – опора становления государства : [про круглий стіл щодо проблем книговидання в рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Веч. Одесса. – 2017. – 22 юния. – С. 3.

**22.** Левчук В. Место встречи – надежно! : [про заходи XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Веч. Одесса. – 2017. – 13 юния. – С. 1, 3 : фото.

**23.** На выставке-форуме «Украинская книга на Одессине» представили новинки отечественного книгоиздания // Odessit.ua. – 2017. – [9 черв.]. – Режим доступу : <https://odessitua.com/news/58647-na-vystavke-forume-ukrainskaya-kniga-na-odesschine-predstavili-novinki-otechestvennogo-knigoizdaniya.html>



**24.** На выставке-форуме «Украинская книга на Одессине» представят новинки отечественного книгоиздания // Одес. вестн. – Режим доступу : <http://odvestnik.com.ua/news/2195/> ; <http://omr.gov.ua/ru/news/96397/>

**25.** Одесским чиновникам украинская книга не интересна? : [про XVIII Всеукр. виставку-форум «Українська книга на Одещині»] // Рупор Одесси. – 2017. – 10 черв. – Режим доступу : <http://rupor.od.ua/news/-Odesskim-chinovnikam-ukrainskaya-kniga-ne-intere-041497/>

**26.** Парад украинского книгоиздания : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Порто-франко. – 2017. – 9 июня. – С. 2.

**27.** Свято української книги : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. новини. – 2017. – 29 квіт. – С. 4.

**28.** Темнюк А. «Українська книга на Одещині» : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. гудок. – 2017. – 13-19 трав. – С. 16 : фот.

**29.** Темнюк А. XVIII Всеукраїнська виставка-форуму «Українська книга на Одещині» : [анонс] // Веч. Одесса. – 2017. – 30 мая. – С. 3.

**30.** Темнюк А.В. Червнева книжкова феєрія : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. новини. – 2017. – 13 трав. – С. 3.

**31.** Українська книга на Одещині : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Прес-кур'єр. – 2017. – 25-31 трав. – С. 8.

**32.** Українська книга на Одещині : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Одес. вісті. – 2017. – 30 трав. – С. 6.

**33.** «Українська книга на Одещині» : [про XVIII Всеукр. виставку-форум «Українська книга на Одещині»] // Прес-кур'єр. – 2017. – 15-21 черв. – С. 7.

**34.** «Українська книга на Одещині»: [про презентацію зб. матеріалів до 170-річчя від дня народження М. Комарова] // Думська площа. – 2017. – 2 черв. – С. 4.

**35.** «Українська книга на Одещині» : [про прес-конф., присвяч. XVIII Всеукр. виставці-форуму «Українська книга на Одещині»] // Думська площа. – 2017. – 2 черв. – С. 4 : фот.

**36.** Урочисте відкриття XVIII Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» // Одеська обласна державна адміністрація. – 2017. – 9 черв. – Режим доступу : [http://portal-oda.odessa.gov.ua/news/urochyste\\_vidkryttia\\_xviii\\_vseukrainskoi\\_vystavky-forumu\\_ukrainska\\_knyha\\_na\\_odeshchyni.html](http://portal-oda.odessa.gov.ua/news/urochyste_vidkryttia_xviii_vseukrainskoi_vystavky-forumu_ukrainska_knyha_na_odeshchyni.html)

**37.** Чурай М. «Украинская книга на Одессине» : [анонс XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Одес. вестн. – 2017. – 13 мая. – С. 8.

**38.** Чурай М. «Украинская книга на Одессине» : радость открытий и поиски решения проблем : [про заходи XVIII Всеукр. виставки-форуму] // Одес. вестн. – 2017. – 17 июня. – С. 7.

**39.** Шевчук М. Книжчине свято : [про проблему читання з нагоди XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Одес. вісті. – 2017. – 27 трав. – С. 5.

**40.** Шевчук М. Торують шлях до читача : [про XVIII Всеукр. виставку-форум «Українська книга на Одещині»] // Одес. вісті. – 2017. – 13 черв. – С. 4.

**41.** Яцун Н. Мистецька складова книжкового форуму : [анонс «Мистецького ярмарку», який відбудеться в рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] // Чорномор. новини. – 2017. – 1 черв. – С. 3.

**ТВ-сюжети:**

**42.** Велика літературна подія в Одесі : [про прес-конф. у рамках XVIII Всеукр. виставки-форуму «Українська книга на Одещині»] : [сюжет у новинах]. – ТРК «7 канал». – 2017. – 11 трав.

**43.** Прес-конференція : [присвячена XVIII Всеукр. виставці-форуму «Українська книга на Одещині»] : [сюжет у новинах]. – ТРК «Круг». – 2017. – 12 трав. ; ТРК «Репортер». – 12 трав. ; ТРК «Глас». – 12 трав. ; ТРК «Філія ПАТ «НСТУ» Одеської РД». – 12 трав. ; ТРК «Південна хвиля». – 12 трав.

**44.** XVIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» : [інтерв'ю Т.В. Щурової ; сюжет у новинах]. – ТРК «Круг». – 2017. – 25 трав.

**45.** XVIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» [інтерв'ю Т.М. Кухарук, зав. відділу зв'язків з громадськістю і реклами ОННБ, та А.В. Темнюк, зав. сектора презентацій бібл. фондів ВЗГІР ОННБ, у програмі «Добрый день на 7»]. – ТРК «7 канал». – 2017. – 30 трав.

**46.** Прес-конференція : [присвячена XVIII Всеукр. виставці-форуму «Українська книга на Одещині»] : [сюжет у новинах]. – ТРК «7 канал». – 2017. – 31 трав. ; ТРК «Філія ПАТ «НСТУ» Одеської РД». – 31 трав. ; ТРК «1-й городской». – 31 трав.

**47.** XVIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» : [сюжет у новинах]. – ТК «Південна хвиля». – 2017. – 10 черв. ; ТРК «7 канал». – 10 черв. ; філія ПАТ «НСТУ». – 10 черв. ; ТРК «1-й міський». – 10 черв. ; ТРК «А 1». – 10 черв. ; ТРК «Круг». – 10 черв.

**48.** Підсумки книжкового форуму : [інтерв'ю Т.М. Кухарук, зав. відділу зв'язків з громадськістю і реклами ОННБ, у програмі «Культурная палитра»]. – Медіагрупа «Глас». – 2017. – 13 черв.

*Радіоефіри:*

**49.** Про XVIII Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині» : [у програмі «Чорноморська хвиля»]. – Філія ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Одеська регіональна дирекція». – 2017. – 13 квіт.

**50.** Про XVIII Всеукраїнську виставку-форум "Українська книга на Одещині" : [у програмі «Чорноморська хвиля»]. – Філія ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Одеська регіональна дирекція». – 2017. – 17 трав.

## ПЕРШЕ ОДЕСЬКЕ ВИДАННЯ ШЕВЧЕНКОВОЇ «КАТЕРИНИ»: ДО 130-РІЧЧЯ З ЧАСУ ВИХОДУ

*Стаття присвячена історії виходу першого окремого видання "Катерини" Т. Шевченка в Одесі. Розвідка ознайомить читача з роллю друкарень як важливих осередків сприяння розвитку освіти і культури та внеском окремих видавців у справу розповсюдження Шевченкового слова в Одесі.*



Серед геніальних постатей українського народу Тарас Шевченко, безперечно, займає почесне місце. Найвищим рівнем визнання творчої спадщини є видання та перевидання його творів та праць про нього в Україні та за кордоном. В історії української культури літературна і мистецька спадщина Шевченка є одним із найцінніших національних надбань, тому наявність у бібліотечних фондах його прижиттєвих та рідкісних видань додає їм значимості та унікальності.

На особливу увагу заслуговує одеська шевченкіана. Хоча Тарас Шевченко ніколи не був в Одесі, однак його завжди шанували в нашому місті [12].

Творчість Кобзаря від самого початку привертала увагу дослідників. Вивчення його спадщини в Одесі розпочалося ще у XIX ст. Серед перших шевченкознавців – О. Андрієвський [1; 15; 16], М. Комаров [4; 9; 10] та ін. Активний розвиток одеське шевченкознавство отримало в стінах Одеської національної наукової бібліотеки [19] та Одеського

національного університету імені І.І. Мечникова: значний внесок в осмислення творчої спадщини Кобзаря зробили І.М. Дузь [5], Г.А. В'язовський [20], А.В. Недзвідський [13], В.В. Фащенко [21; 22] і М.М. Фащенко [23] та ін.

Поема Тараса Шевченка «Катерина» була написана у 1838 р. Автор присвятив цей твір видатному російському поетові-романтику, який відіграв вирішальну роль у його викупі з кріпацтва – Василю Жуковському.

Одразу ж після виходу в світ «Кобзаря» (1840), поема «Катерина» привернула увагу сучасників Шевченка. Вона дуже швидко набула популярності, витримала безліч перевидань, увійшла до багатьох збірок творів Шевченка, різноманітних літературних альманахів, стала однією з найвідоміших його поем, незважаючи та труднощі з виданням української книги, а особливо творів Т. Шевченка. Найголовніша проблема пов'язана з тим, що розвиток українського культурного життя відбувався в умовах заборон та утисків, жорсткого контролю влади за змістом і розповсюдженням інформації та друкованої продукції. Особливо, коли заходи царського уряду протягом 60-90-х рр. XIX ст. регламентували національно-культурне життя (серед низки наказів і розпоряджень уряду, що забороняли вжиток української мови у викладанні, виголошенні церковних проповідей, виданні книжок, влаштуванні сценічних вистав, найжорстокішими були Валуєвський циркуляр 1863 р.<sup>1</sup> та Емський указ 1876 р.<sup>2</sup>). Тож більшість Шевченкових творів були заборонені в Російській імперії, піддавались пильній цензурі, вилучались та знищувались тиражі окремих видань, а видавців карали за їх розповсюдження.

---

<sup>1</sup> *Валуєвський циркуляр* 30 липня (18 липня) 1863 року – таємне розпорядження міністра внутрішніх справ Російської імперії Петра Валуєва до територіальних цензурних комітетів, в якому наказувалося призупинити видання значної частини книг, написаних «малоросійською», тобто українською мовою. Згідно з указом заборонялась публікація релігійних, навчальних і освітніх книг, однак дозволялась публікація художньої літератури.

<sup>2</sup> *Емський указ* 18 (30) травня 1876 р. – розпорядження російського імператора Олександра II про заборону друкування та ввозу з-за кордону будь-якої україномовної літератури, а також про заборону українських сценічних вистав і друкування українських текстів під нотами, тобто народних пісень, спрямоване на обмеження та витіснення української мови з культурної сфери.

Будь-який твір чи збірка творів Т. Шевченка, що виходила друком та ще й українською мовою, – то вже була величезна перемога.

В Одесі поталанило саме поемі «Катерина». Наприкінці XIX століття її видавали у місті п'ять разів [3, с. 13, 15, 18; 24]. Судячи з науково-допоміжних бібліографічних покажчиків, вперше поема Т.Г. Шевченка «Катерина» в Одесі побачила світ у 1888 р. [3, с. 13]. Тому нині ми відзначаємо не лише 180 років від часу написання поеми «Катерина», але й ще одну значну для нашого міста дату – **130 років виходу першого видання «Катерини» в Одесі окремим друком.**

Пропонуємо розглянути важливість друкарень та внесок окремих видавців у справу розповсюдження Шевченкового слова в Одесі на прикладі поеми «Катерина».

Видавець поеми «Катерина» (1888) – колезький секретар Василь Уточкін, який, до речі, пізніше незаконно перевидав цю поему в 1889 р. Про це свідчить судовий процес, який був відображений на сторінках газети «Одесский вестник» у 1890 р. [11]. Символічно, що вперше «Катерина» була видана саме у відомій друкарні і хромолітографії одеського друкаря Євтима Івановича Фесенка, який відкрив нову еру в українському книговидавництві Одеси.

Є.І. Фесенко (1850-1926) – почесний громадянин Одеси, відомий український видавець, який зробив безцінний внесок у розвиток української культури кінця XIX – початку XX ст. Виходець із сім'ї чернігівських козаків, він у 1869 р. прийшов пішки з Чернігівської губернії до Одеси на заробітки. В Одесі, завдяки своїм здібностям, надзвичайній працьовитості і сумлінному ставленню до роботи, Фесенко швидко досяг успіху. Уже через 14 років, 15 грудня 1883 р., за підтримки свого колишнього господаря, власника друкарні П. Францова, якою керував на той час його син Емануїл Петрович, відкрив власну друкарню в будинку Маврокордато, на Грецькій вулиці. Невдовзі друкарня Фесенка переїздить у двоповерховий будинок на вул. Рішельєвській, 47. Поступово Фесенко докуповує нове обладнання, добудовує третій поверх. На початку XX ст. типо-хромолітографія Є.І. Фесенка стає найвідомішим видавництвом Одеси. Її продукція виходить тисячними тиражами і успішно



розповсюджується. Це видавництво знають по всій Російській імперії та за її межами. Його продукція отримує чотири медалі на іноземних виставках [6, с. 140; 18, с. 5-6].

Є.І. Фесенко був особливо прихильним до української літератури. Більша частина українських видань Одеси до 1917 р. вийшла саме в типографії Є.І. Фесенка, чимало з них він друкував за власні кошти. Він один з перших у країні практикував масове видання недорогих книг і брошур для незаможного читача: селянина, робітника, службовця, для тих, хто жадав читання, але не міг дозволити собі на це великих витрат [2]. Для випуску таких видань, доступних усім, використовував дешевий папір, але книжки з друкарні Є.І. Фесенка вирізнялися серед загалу чудовим художнім оформленням. Підприємець залучав до ілюстрування, виготовлення обкладинок знаних майстрів пензля, графіки, одним з яких був художник, одесит *Амвросій Ждаха*. Він, безперечно, є відомою постаттю в мистецькому житті нашого міста та українській культурі в цілому. Амвросій Ждаха створив вишукані ілюстрації до українських народних пісень, у 1896-1901 рр. ілюстрував кілька поем Шевченка. Найбільш плідний період своєї творчості присвятив ілюструванню «Кобзаря» Шевченка, проте мрія про це видання залишилась нездійсненою через різні обставини.

До речі, на обкладинці поеми «Катерина» (1888), незважаючи на погану якість паперу, ілюстрація не втратила яскравості і насиченості кольорів. Але, на жаль, не вдалося встановити хто автор цього малюнка.

При наборі тексту в українських книгах використовувалась російська орфографія, так звана «ярижка» [14]. «Ярижка» (від назви кириличної літери «Ы» – єри) –



# КАТЕРЫНА.

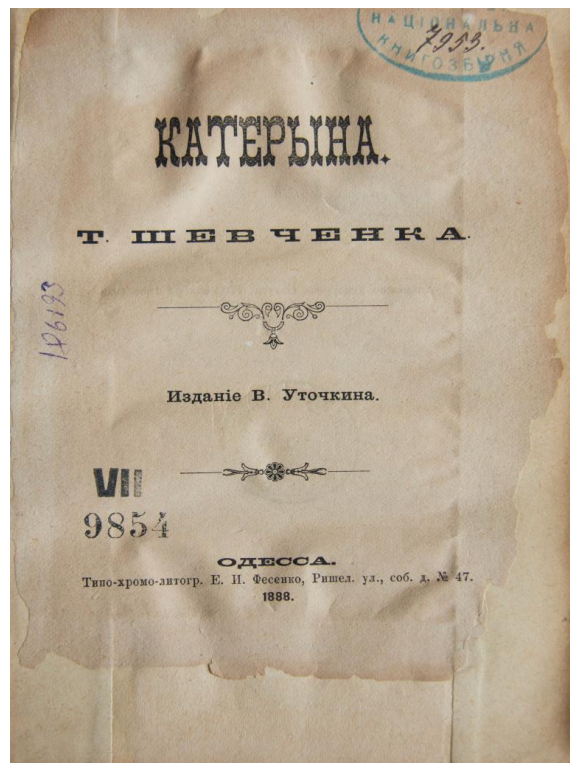
I.

Кохайтесь, черноброви,  
Та не зъ москалями,  
Бо москали — чужи люде,  
Роблять лыхо зъ вами.  
Москаль любить жартуючы,  
Жартуючы гине;  
Пиде въ свою Московщину,  
А дивчына гине...  
Якъ-бы сама, ще бъ ничого,  
А то й стара маты,  
Що родыла на свить Божый  
Мусить погыбати.  
Серце вяне спиваючи,  
Болы знае за-що;  
Люде серця не спытають,  
А свахуть: „дедащо!“  
Кохайтесь жъ, черноброви,  
Та не зъ москалями,  
Бо москали — чужи люде,  
Смиються надъ вами.

Не слухала Катерина  
Ни батька, ни чухы,

офіційний правопис в царській Росії, який використовувався у Східній Україні 1876-1905 після Емського указу 1876 р. про обмеження вживання української мови, внаслідок чого всі українські тексти почали друкувати російською абеткою без будь-яких її змін і згідно з тодішнім російським правописом (буква ы вживалася на позначення звука и, а буква и – звука і). Тому «ярижкою» користувалося багато українських письменників того часу, зокрема й Шевченко.

У верхньому правому куті титульної сторінки цього видання є печатка: «Одеська Українська Національна Книгозбірня».





Історія цієї книгозбірні розпочалася влітку 1918 р. з оприлюднення на сторінках газети «Вільне життя» статті молодого історика Михайла Слабченка, в якій порушувалося питання про українську бібліотечну справу в місті [17]. Створення української книгозбірні було вкрай важливим, оскільки до революції 1917 р. українські книжки в бібліотеках були заборонені. Тож завдяки активності та небайдужості української громади міста книгозбірня відкрилась на початку вересня 1918 р. при редакції газети «Вільне життя» (вул. Ніжинська, 65). На початку 1919 р. її фонд налічував понад п'ять тисяч книжок. Наступного, 1920 р., згідно з постановою Одеської Губполітосвіти 1 липня було засновано «Українську Державну Бібліотеку» (УДБ), до складу якої і увійшла Українська національна книгозбірня разом з бібліотекою М.Ф. Комарова, одеської «Просвіти», та «Одеського Українського Клубу». У вересні 1922 р. УДБ злилась зі своєю філією – «І-ю Українською народною Бібліотекою ім. Т. Шевченка» під новою назвою: «Українська Державна Бібліотека ім. Т. Шевченка» [8, с. 79-80]. Вона проіснувала близько десяти років під керівництвом Богдана Комарова, сина відомого одеського бібліографа, етнографа, літературознавця М.Ф. Комарова. У 1930 р. УДБ ім. Т. Шевченка була приєднана до Одеської державної публічної бібліотеки (нині ОННБ) [7]. Зважаючи на особливу роль української книжки як чинника національного самоусвідомлення, питання історії книгорозповсюдження, формування і функціонування українських книгозбірень заслуговують на окремі дослідження.

Одеське видання поеми «Катерина» (1888) продавалось в усіх книжкових лавках і магазинах і коштувало 20 копійок. Відомості про продаж і вартість видання нанесені друкарським способом на обкладинці книжки.



Незважаючи на перестороги влади та цензуру, твори Т.Г.Шевченка активно друкували в Російській імперії та поза її межами. Тож ми маємо не лише відому поему, а ще й видання, що пройшло через безліч перешкод та цензурні заборони перш ніж дійшло до нас.

Завдяки видавцям і громадським діячам, котрі робили все від них залежне, щоб українське слово служило освіті, науці та культурі, завдяки зусиллям небайдужих одеситів перше одеське видання «Катерини» 1888 р. з друкарні Є.І.Фесенка, переживши війни та революції, було окрасою фондів різних книгозбірень, а сьогодні становить бібліографічну рідкість, зберігається у відділі рідкісних видань та рукописів ОННБ та продовжує виконувати свою місію – служити українській культурі.

### ***Список використаної літератури***

1. [Андрієвський А.]. Памяти Тараса Григорьевича Шевченка (по поводу 40-летия со дня его смерти) / А. Т-ый. – Одесса : Тип. Одесского листка, 1901. – 9 с. – Окрема відбитка із: «Одесский листок». – 1901. – № 22-23.

2. Будинок А. Шнель, друкарня Ю.І. Фесенка [Електронний ресурс] / О. Левицький, Д. Шаматажи, М. Томенко // Архитектура Одессы. – Режим доступу: <http://archodessa.com/all/rishelyevskaya-47-ua/>

3. Видання Тараса Шевченка в Україні (1840-1923) [Електронний ресурс] : наук.-допом. покажч. / Нац. парлам. б-ка України ; уклад. І. О. Негрейчук ; наук. ред. В. О. Кононенко. – Київ, 2010. – 72 с. – Режим доступу: [http://nplu.org/resourses/nashi\\_vydannya/b-shevchenko.pdf](http://nplu.org/resourses/nashi_vydannya/b-shevchenko.pdf)

4. Вінок Т. Шевченкові : із віршів українських, галицьких, російських, білоруських і польських поетів / авт. передм. та прим. М. Комаров. – Одесса : тип. Акц. Южно-русского общества Печатного Дела, 1912. – 324 с.

5. Дузь І. М. Шевченко і Одеса : літературознав. нариси. – Одеса : Маяк, 1994. – 128 с.
6. Закіпна Г. В. Перший український друкар Одеси // Дом князя Гагарина. – Одеса, 2004. – Вып. 3, ч. 1. – С. 131-147.
7. Зленко Г. Д. Перша! З історії української бібліотеки в Одесі // Чорномор. новини. – 1998. – 14 квіт. – С. 3.
8. Комаров Б. Українська державна бібліотека ім. Т. Шевченка в Одесі : інформаційна стаття // Бібліол. вісті. – 1925. – № 1-2. – С. 75-81.
9. Комаров М. Тарас Шевченко в литературе и искусстве. – Одеса : Тип. Е. И. Фесенко, 1903. – 140 с.
10. Комаров М. Шевченкові дні в Одесі // Рада. – 1907. – № 75. – С. 3.
11. Литературный процесс // Одес. вестн. – 1890. – 21 окт. (№ 276). – С. 3.
12. Мисечко А. І. Увічнення та вшанування пам'яті про Т.Г. Шевченка одеситами в ХІХ – початку ХХ ст. // Інтелігенція і влада : зб. наук. пр. – Одеса, 2014. – Вип. 31 : серія: Історія. – С. 35-45.
13. Недзвідський А. Одеса в творчості та листуванні Шевченка // Альманах Шевченкові. – Одеса, 1940. – С. 131-148.
14. Півторак Г. П. Ярижка // Українська мова : енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк [та ін.]. – Київ : Укр. енциклопедія, 2004. – С. 813-814.
15. Поминки Тараса Григорьевича Шевченко 25-го февраля 1879 года в Одессе : [зб. ст.] / сост. А. Т. [А. Андриевский]. – Одесса : Тип. «Новорос. Телеграф», 1879 – 63, [1].
16. Поминки Тараса Григорьевича Шевченко в отзывах о нем иностранной печати / составил и издал А. Т-ый [А. Андриевский]. – Одесса : Тип. «Новорос. Телеграф», 1879. – 56 с.

17. Слабченко М. Є. Про українську бібліотеку в Одесі / Михайло Дейнека [псевд.] // Вільне життя. – 1918. – 11 серп. (29 лип.). – С. 1-2.
18. Славетний друкар Одеси : каталог українських видань одеського видавця Є. І. Фесенка. – Одеса : КП «Одес. міська друк.», 2005. – 45 с.
19. Т. Г. Шевченко в одеській пресі : бібліогр. покажч. [В 6 вип.] / Одес. нац. наук. б-ка. – Одеса, 1996-2005. – Вип. 1-6.
20. Тарас Григорович Шевченко : біографія / Г. А. В'язовський, К. Ю. Данилко, І. М. Дузь [та ін.] ; відп. ред. Г. АВ. В'язовський. – Київ : Київ. ун-т, 1960. – 373 с.
21. Фащенко В. В. Шевченківські традиції у Довженка // Радянське літературознавство. – 1963. – № 5. – С. 48-54.
22. Фащенко В. В. Шевченко і сучасний світ : (185-річчя від дня народження) // Историческая пам'ять : историко-краеведческий ежегодник. – 1999. – Вып. 1. – С. 73-76.
23. Фащенко М. М. Рукописи Т. Шевченка і питання сучасної літературної вимови // Одеська лінгвістична школа: координати сучасних пошуків. – Одеса, 2014. – С. 174-187.
24. Шевченко Т. Г. Катерина / Т. Шевченко. – Одесса : Изд. В. Уточкина. Типо-хромолитограф. Е. И. Фесенко, 1888. – 32 с. – У кн. також: Перебендя ; – 2-е изд. – 1889. ; Экономическая тип., 1893. – 31 с.; 1894 ; Тип. Л. Нитче, 1897. – 31 с.



## ЯЦУН НАДІЯ ОЛЕКСІВНА

*2 березня 1986, с. Володимирівка, Знам'янського р-ну,  
Кіровоградської обл.*



Історик, бібліотекар.

Закінчила історичний факультет Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (фах – історик, етнолог, учитель історії). Під час навчання займалася науковими дослідженнями, писала статті, виступала на міжнародних наукових та студентських конференціях. Має низку публікацій з проблем етнографії України, зокрема її півдня. З 2010 працює в ОННБ у відділі рідкісних видань та рукописів (бібліотекар I категорії; провідний бібліограф). Брала участь у створенні облікової картотеки колекції кириличних видань XIX-XX ст., у підготовці тематичних виставок, видань для включення в електронну бібліотеку «Культура України», у бібліотечно-мистецькому проєкті до 200-річчя від дня народження

Т.Г. Шевченка. У рамках Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» організовує «Мистецький ярмарок». Підготувала до видання каталог бібліотеки М.Ф. Комарова. Упорядкувала збірник матеріалів до 150-річчя правознавця, літератора, критика Є.В. Васьковського. Працює над укладанням путівника по фонду рукописів ОННБ. Закінчила аспірантуру на історичному факультеті ОНУ імені І.І. Мечникова (фах – етнологія).



*За довгі роки свого існування фонди Одеської національної наукової бібліотеки поповнилися багатьма приватними колекціями, які містять коштовні видання. Тривалий час колекції були некаталогізовані та недоступні для широкого кола читачів. Упорядкувати цей розкішний масив рукописів та друкованих документів можливо було тільки заснувавши спеціалізований відділ, який і було організовано в 1922 році. Ініціювала створення і очолила відділ Олександра Миколаївна Тюнєєва, велика подвижниця бібліотечної справи в Одесі.*

*Книжковий фонд відділу формувався із некаталогізованих колекцій, а також старовинних книг, вилучених із фондів бібліотеки: рукописи, інкунабули і палеотипи, видання відомих друкарень XVI-XVII ст., книги XVI-XVII ст. старослов'янською мовою та книги, видруковані гражданським шрифтом, рідкісні видання XVII і XIX ст. Видання, які вийшли невеликим накладом (менше 100 примірників), твори, заборонені царською цензурою, книги, які мають велику історичну чи політичну цінність. Зрештою, усі рідкісні книги: видання, ілюстровані оригінальними малюнками художників, надруковані на веленовому, атласному, китайському, японському папері та ін., книги з автографами і екслібрисами знаних власників та багато ін.*



**ОТЧЕТ ПО ОТДЕЛУ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ  
И РЕДКИХ ИЗДАНИЙ ЗА 1922 ГОД**

1.  
Отчет по отделу художественных и редких изданий  
за 1922 год.

По причине сравнительно небольшого количества редких и художественных изданий имеющихся в Одесск. губл. библ. не до последних годов, не представлялось настоятельной необходимости выделить их в особый отдел. Они были выделены только по отъезду книгохранилища и находящиеся в особом помещении. За период же 1918-21г. были переданы в библ.-к-у самые ценные коллекции кн. специального собрания редк. и худож. лит-ры М.И. Талейского на фусек. и инкорп. языках и чрезвычайно интересное по своему набору старинных кн. XVI-XVIII вв. а также XVIII в. кн. собрания А.С. Стурдзы. Они значительно дополнили книжные богатства библ.-ки, потребовав специальной, а именно тщательной разборки и работы по особому и поному были выделены в особый отдел с назначением при нем одного ответственного работника. На первых порах на его обязанности лежала проверка, установка и первоначальная перепись книг.

В 1921г. завед. этим отделом был назначен В. Немец, который проработал при нем до августа 1921г. За это время была сделана предварительная разборка и перепись книг на фусек. яз. библ. коллекции Талейского в количестве 3648 названий. После него на действительное зав. отд. и хранителем находившейся при нем собрания факсимильного рода худож. печатных произведений /кн. го-зданов, гравюр, фотографий, литографий, плакатов и проч./ назначена А.Н. Тюнеева.

К началу 1922г., после тщательного ознакомления с тем, что имелось в этом собрании, а также и вновь поступивших коллекций, были сделаны и определены план дальнейшего работы и ее задачи.

Этому отряду в связи с кураторно просвещенными заданиями<sup>2</sup>  
и, помимо кот. много принесенных с ними широких  
кругов просвещения приходят молодые, а также члены судосуд-  
венных кругов п. Одессы. Так, отр. была посвящена ждала: в  
целях просвещенного характера сделать доступными для  
открытия и поощрения <sup>в научных целях</sup> редкие книги и рукописи, ценные  
исходя из <sup>этой точки зрения</sup> ~~этой точки зрения~~ была поставлена след. работа:

Приступлено к организации Музея Книги и дейно це-  
лостно связанного с библиотек. В нем находится и в него вы-  
ходят сценарии, редкие и особо ценные в Художественном  
выполнении книги. Для возможности наиболее всеобъемлющей  
оценки литературных книг организован при нем выделенный из  
основного отдела <sup>библиотечный</sup> ~~литературный~~ на рус. и иностр. яз.,  
в который вошли книги по вопросам книговедения, книгопечатания  
и истории книги в связи с развитием типографского, полиграфиче-  
ского и переплетного искусства. Здесь выделены 4 больших витрины  
в кот. расположены в историко-библиографическом порядке книги  
с <sup>историческим книгопечатанием</sup> ~~наиболее древними~~ ~~древними~~ изд-ми на 1 русском и 2 западных,  
и восточных яз. изданий, включая, п. Одессы. В них вошли <sup>факт</sup>  
и некоторые рукописи имеющие наибольшее отношение к <sup>тем</sup>  
историческим моментам кот. отмечены другими экзотическими  
вып. Так напр. в витрине посвященной изд-м п. Одессы  
включены рукописи (рукописи): А. Скаковского, Первые тридца-  
тилетие истории города Одессы. 1837.; его же, Шестдесят лет  
Одесской одесской печати "1794-1854"; "Арсенал" - рукописный  
ежегодник литературы, науки и искусства 1828-30гг.  
и пр. Из числа особо редких изд-т вошедших в эти

Витрины пополю краіно атмееіфр: Поэмитный Ватзевер 3.  
• Жотае à Kempis "de Imitatione christi". Лигдині, ариъ Joh. et Dan.  
Elsevirius (1652). Книга представляющей достатую редкость.  
"Viaggi fatti da Vinetia". In Venetia. Aldus. 1545. - Поэмитное издание  
Типографии сыновей Ауга Манути. Книга оеи редкая и ценная.  
"Liturgiae, sive Missae. Antverpiae. ex officina christophori Plantini.  
1560. Такжее другие ценные книги вышедшие в Антверпене  
в типогр. Манути в начале 17 в. Из русских: "Праважия,  
Славенская" М. 1648. на слав. яз.; "Пріклады како пишутся  
Копилменны" М. 1708. - 2 ая из изданных праладаножины шридо-  
том в России книг. "Путешествіе из Петербурга в Москву  
А. Н. Радищева. В Санктпетербурге. 1790. и др.; такжее прелестное  
издѣіе онефр. Заюф. Гов. бчшаг, "Баеня Хримова", <sup>соп.</sup> ~~издѣіе~~ ~~издѣіе~~  
в 256-долю листа и пагранка микрокопистами шрифтом на л.  
дламантовым сего-то показав, до какой степени совершенства доведено  
микрокопистное искусство.

Разобраны и устанавлены в оооьх шкафах худож. и редк. издѣі-  
из книг. Сооамитное нумерованные эфемпери в художес-  
венно неопытных перетях с имитацией или наименіях  
художеств и мастеров прадитеского искусства, имитация  
их официальными рисунками акварелью и карандашем,  
примокенными к данному эфемперу книги. В оеиое  
содержаніи они разбиты по оиделам соотвѣстствующим  
главным оиделам оидѣіе систематического нашаго вида ка  
в раселановке же подбавофс свеоотранно. Так наир.



4.  
мичи по  
отд. VI / Всеобщая литература / усматриваются по иллюстрациям  
Т. Н. выделены фауналистическими отпечатками фотомонтированными  
печ. илл. иллюстраций: Дилас, Раскхат, Флагонал, Раскхотте,  
Савоа Ichivave и др. В XIV отд. (Искусство) книги усматриваются  
по отдельным вопросам искусства; выделены: монографии ху-  
дожников, графика, декорат. искусство, архитектура, фотомонтир.  
искусство, театр, каррикатура, карикатурные иллюстрации фотомонтир. и  
иллюстрационные, японское искусство и проч. Книжке отдану че-  
ловеку особое внимание, которое принесло уже в означенном  
году ценные плоды: его материалами с осени 1922 г. цифрой  
подготовлены художники и. Одессы КК. для своих личных работ,  
как и для докладов читавшихся в Об-ве Художников имени  
Хосеанди. Все они чрезвычайно бережно хранятся в всеве-  
киненных шкафах, проводя через тиснящуюся опилку и выдала  
их обертывала содействием в тиснящих их ценностях парализации.  
Заведомо нумерационная печать в Кой. вошли КК — нава-  
ний пачеискусств при отделе худ. и ред. илл. — Книг.

Что касается софраниса худож. произведений поименован-  
ных искусства, графика, иллюстраций, фотомонтир и проч.  
а также автографов и рукописей, то работы их все же не  
менее интересны. Препод. всего зирено отпечатать, что до  
1922 г. не имелось особой именной книги куда бы заноси-  
лись все имеющиеся и вновь поступающие в это софранисе



экспонаты. Незамысловатая их раскладка была проведена через  
 главный инвентарь Библиотечки, состоявшая сложена по языкам  
 без инвент. №№. Проведен их прежде не представлялось никак  
 воспроизвести все действительные сюжетный их раскладки с одной стороны  
 и малую численность существующих - с другой. Вследствие этого  
 введена с 1922 г. книга для охранной описи фот., что входит в  
 это собрание и составившей по существу охранный, витрин  
 при опис. №№. <sup>и раск.</sup> (№№-ни). По ней можно сравниться, что и  
 где находится. В ней помещены порядковые №№ предметов, витрина,  
 шкафы, почта или язык, описание их и инвентарный №.  
 В нее вошли <sup>предметов</sup> полная опись 10 витрин из кот. первая 4 посвящена  
 пейзажам книги в след. размерах:

	порядковые №№;
Витр. I Редких изд-ий на русск. яз.	13.
" II " " на иностр. яз.	17.
" III " " и рукописей г. Одессы	11.
" IV Изд-ий и рукописей на восточн. яз. -	подотрана по не вошли еще в опись).
" V Литографий, графий, фототипий и фот. относящихся к пейзажам г. Одессы -	
" VI. " по-прежнему, относящихся к пейзажам моменту перемены Одессы в 1854 г. -	26.
" VII - Одесский пароходный театр в картинах и документах -	48.

- 6.
- VIII - Ситарев Одесса. Фотограф, рисунки, письма  
и фото. - 52.
- IX - Пирожков и Пирожкова. Письма, фото.  
предметы и фото. - 44.
- X - Скорая помощь в Одессе. Фотографии,  
предметы и фото. - 5.
- XI - Пирожковская сестринская - предметы и фото. - 4.
- XII - Витрина психологии. фотографии, письма, автографы,  
куда вошли уже фотографии: геноцидные свидетельства, 176,  
грамота Пирожкова в Одессу, письма (105) Пирожков и Пирожкова  
1795-1796 гг.; письма Пирожкова (29) Пирожков и Пирожкова  
1817-19 гг., письма А.С. Пирожков 1843-54 гг. и фото. Витрина  
находится в период организации.
- 1923? Параллельно с цифровизацией витрины ведется и работа  
некоторых уцелевших интересных архивов, к. напр.  
архива Г.А. Пирожкова, от которого мы представляем к циф-  
ровой психологии Одессе, передаваемым нам Пирожков с мафе-  
риями по Одесской ситарине, письма Одесских газет,  
автографы и фото.
- Кроме упомянутого, в одессе редких изд-ий вошли  
популярные листовки Пирожков с 1904-22 гг. В виду

того великого исторического значения, какой имеет такое 7.  
открытое инициативное сотрудничество, организованное  
нашиими людьми за эти годы с выделением всего много  
Колл. Нарнии /б/ и много Р. С. Ф. С. Т. и Ч. С. С. Т. [наши  
наши Анаст. - Колл.; С. Т.; С. Д.; наши Украинен. С. Т. Черномор  
Чир. Француз и др.]. Рассмотрены те данные по истории советского  
сотрудничества Колл. Заключены в материалы, Кафедра, ади-  
шан, многократ и т. д. многократ Мемориала, Публикации,  
публикации, Публикации, Красная Армия и вооружение Чир-  
мемориал и просветительские работы сироты за период  
последних 5 лет. Около увеличения ценных материалов  
для возможности издания и художественно ценных и  
украинизм имеющих место в окрестности 1922 г. включены  
Книжного музея окрестностей Революции "на какой. Таким  
представлены все руководящие пролетарскую жизнь  
за эти годы материалы и документы. Рассмотрены также  
такие материалы по вопросам конспекта и деятельности Кре-  
стьянской Революции восточными и др. Колл. -  
По мере возрастания доступности чем больше  
и подготовили Оценки. Изд. и редк. ад-м. и публикуют  
все данные интерес со стороны публики. Это же



выпавшими, что помещается от в <sup>8.</sup> ~~звезда~~ <sup>с последними</sup> ~~выданных~~ <sup>экономическим</sup>  
материалах где и находится фоты вытиски (и и кадры с кинематографа)  
Кроме многочисленных посещений и осмотра его отде-  
льными лицами его посетили:

10/1 Оксирены Труд. школы №50 в Каминске 50 человек.

29/IV Оксирены Библиог. работников двубоестроительств в  
Каминске 9 чел.

29/VII Библиотечные работники в Каминске 5 чел.

12/X Оксирены сотрудников фотоса в союзе 38 чел.

13/X Члб. инструктор. Апп. Библи. секции и Сав. Члб. секции Библи.  
и. Николаев

12/X 139 человек 2-й Одесской Городской Библи. Конференции  
и Библи. инсп. Члб. секции фотоса в С. Котан.

28/X Оксирены 25 детей и двух фотоса. Члб. секции фотоса  
и. Секция. Рад. Библи. —

При осмотре давались подробные пояснения  
Самариты Сав. Библи. —

Л. Р. Все Книжки поступили в отп. Л. Р. и фотоса.  
и. Библи. в отп. фотоса и. Библи. фотоса.  
и. Библи. фотоса.

## ТЮНЕЕВА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВНА

### *Автобиография<sup>1</sup>*



Родилась 28 февраля 1888 г. в г. Могилеве на Днепре.

Семейное положение: Вдова. Муж – Тюнеев, Борис Дмитриевич, профессор Одесской гос. консерватории (по кафедре История музыки). Умер в 1934 г. Сын – Юрий Борисович, прошел всю Великую Отечественную войну как лейтенант административной службы в рядах защитников Родины. В послевоенное время работал преподавателем англ. языка в одесских мореходных училищах. Умер в 1971 г. Большой книголюб. Оставил в дар ОМУ<sup>2</sup> ценную библиотеку в 500 книжных единиц, включающую уникальные монографии и мемуарную л-ру за годы гражданской войны и Великой Октябрьской революции. Отец мой был педагогом, проработал 50 лет, умер инвалидом труда.

По окончании общего курса средней школы с награждением золотой медалью и специальных педагогических курсов в Петрограде по специальности русский и французский языки с методикой и курс словесности, прослушала курсы французского языка в Швейцарии при Лозаннском университете.

Начала работу как педагог. 1918-1919 гг. была учительницей Улуковской трудшколы Могилевской области. Переехав в Одессу, продолжала работу как преподавательница в Одесском женском институте при Губнаробразе. Одновременно начала работу библиотечную, на которую переключилась совершенно.

С 1920 г. – член союза Робос; с 1937 – Союза работников высшей школы. С 1925 г. – член СНР, по совокупности научной, общественной и педагогической деятельности.

Библиотечный стаж имею с 1920-1962 г.

---

<sup>1</sup> Написана особисто О.М. Тюнеевой.

<sup>2</sup> Одеське морехідне училище.

Первые 10 лет работала в Гос. научной библиотеке им. А.М.Горького как организатор (по моей инициативе) и зав. первого на Украине музея книги. Специализировалась на проблеме музеев книги, описании редких изданий. Самостоятельную книговедческую работу начала вести с 1923 г. Имею ряд печатных трудов в советской и инопрессе.

Затем работала библиографом и консультантом Библиотечного коллектора научных библиотек Когиза и зав. научными библиотеками по НКЗ сети: Обл. медицинской, Фарм ин-та, н/и Института офтальмологии /ныне им. акад. В.П.Филатова/ и др. В 1936-1937 гг. была зав. библиотечными курсами, организованными Ин-том усовершенствования врачей для библиотечных работников мед. библиотек г. Одессы. Была активным членом съезда работников НКЗ библиотек в Киеве в 1939 г. и конференции представителей научных библиотек в Москве в 1940 г. С 1939 г. по октябрь 1941 г. – зав. Научной библиотекой Кожно-венерологического ин-та им. д-ра Главче. За показательную активную работу по этой библиотеке была представлена к значку отличника. До 15.X.1941 г. была культработником военного госпиталя при этом ин-те, где обслуживала раненых советских воинов до последнего дня оставления города н/ гарнизоном. В то же время сохраняла фонды библиотеки. В октябре м.1944 г. возобновила в ней в должности заведующей работу в порядке восстановления.

Два с половиною года периода оккупации г. Одессы работала директором Научной б-ки им. А.М. Горького и Научной б-ки Одесского университета. В сотрудничестве с коллективом старых библиотечных работников сохранены были от оккупантов фонды этих библиотек (до четырех миллионов книжных единиц), включая всю советскую л-ру, которая по приказу оккупантов подвергалась уничтожению. Сохранены были также все каталоги и инвентарь. Вышеизложенное нашло себе подтверждение в работах специальной комиссии от исполкома Горсовета и Горкома КП/б/У, проверявшей работу Библиотеки за время оккупации, а также была охарактеризована в прессе. Нашла себе отклик и в статье писателя Л. Соболева (посетившего Одессу и Библиотеку вскоре после ее освобождения) – "Дорогами побед" (см. № 130 «Правда» за 31 мая 1944 г.).

На торжественных собраниях в день годовщины освобождения Одессы Красной Армией 10.IV.1945 г. и последующих, упоминалась как патриот Советской Родины, в тяжелых условиях оккупации сохранивший книжные фонды для советского читателя.





**Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині»** традиційно служить майданчиком для налагодження і зміцнення контактів між бібліотекою і видавництвами, культурними і освітніми закладами, громадськими організаціями. Уже понад двадцять років поспіль ОННБ співпрацює зі спеціалізованим видавництвом «Мистецтво», що займається випуском книг та альбомів з питань образотворчого мистецтва. Щороку користувачам бібліотеки презентуються нові видання, кращі альбоми та монографії відзначаються дипломами оргкомітету Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині». Так, у 2017 році альбом «Одеський музей західного та східного мистецтва», підготовлений видавництвом у партнерстві з науковцями МЗСМ, одержав диплом у номінації «Краща книга з питань мистецтва». Головний редактор видавництва «Мистецтво» Ніна Прибега під час форуму представила альбом у відділі мистецтв ОННБ, а потім презентувала його і в стінах музею. До речі, Одеський музей західного та східного мистецтва теж багато років є надійним другом та партнером нашої бібліотеки.

Цього року виставка-форум розпочинається 18-го травня, у Міжнародний день музеїв. Вітаємо всіх ентузіастів музейної справи та представляємо статтю співробітника бібліотеки, члена НСХУ та НСЖУ Володимира Кудлача про одну з найцікавіших подій у культурному житті Одеси останнього часу – відкриття античного відділу в Музеї західного та східного мистецтва.

## **АПОЛЛОН У ПУРПУРОВИХ ТОНАХ**

*Уперше за останні десять років в Одеському музеї західного і східного мистецтва «пробудився» античний зал.*

Нині вся музейна експозиція набула завершеності і презентує період двох із половиною тисяч років розвитку західноєвропейського мистецтва.



- Ми надзвичайно пишаємося тим, що і наша маленька колекція є в числі найбільш яскравих і репрезентативних колекцій античного мистецтва в нашій країні, – зазначив Юрій Маслов, голова опікунської ради музею. – Пишаємося гіпсовими зліпками, яким вже 150 років і які свого часу професор Федір Струве, засновник і

директор Музею красних мистецтв Новоросійського університету, доставив до Одеси. Представлена також кераміка, яка ніколи раніше не була в постійній експозиції музею. Так сталося, що сьогоднішнє відкриття присвячене 10-річчю опікунської ради музею, яка сприяє розвитку високого мистецтва.

Зі слів вдячності розпочала свій виступ заступник директора з наукової роботи музею Ірина Глебова: «Відділ античного мистецтва є базовим, адже античне мистецтво є основою класичного. Вся хронологія і логіка побудови експозиції залу не можуть бути

повними без ясного розуміння того, що з античним мистецтвом так чи інакше пов'язані найрізноманітніші напрями, течії і стилі, які переосмислювали його форми: ренесанс, маньєризм, бароко, ампір. Експозиція відновлена повністю. Тут знову малюватимуть студенти і художники, діти з музейного клубу «Маленький Леонардо», читатимуться лекції з античного мистецтва...».



Кожна велика справа вимагає людей компетентних і завзятих, здатних брати основний тягар на свої плечі, довести розпочате до кінця, і на цій основі створити нові проекти. До таких належить Тетяна Бикадорова, завідувач відділу античного мистецтва.

У своєму виступі старший науковий співробітник музею Володимир Островський віддав належне колегам: «Я не можу не згадати про трьох осіб, які багато зробили для цієї справи. Це співробітники Одеського археологічного музею Володимир Щербов, Сергій Маєвський і світлої пам'яті Алік Мерзоев (художник-реставратор). Вони ці зліпки пальчиками перебрали, вклали в них душу, адже за століття експонати вже потребували оновлення...»





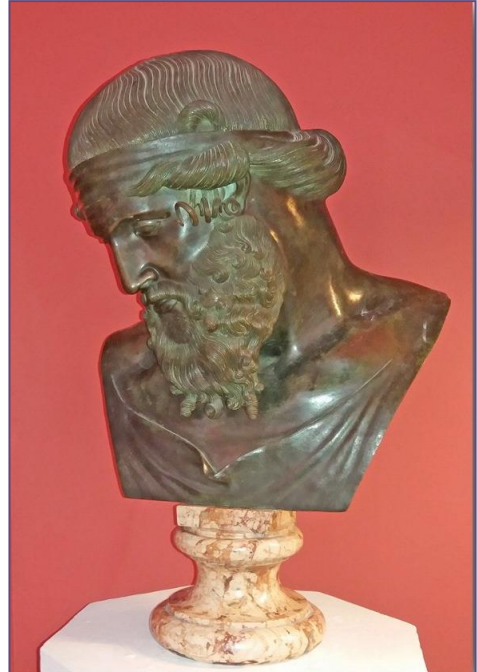
Перші відвідувачі з цікавістю входять до залу античного мистецтва, стіни якого мають колір найбільш шанованого в старовину пурпуру. Тут скульптури покровителя мистецтв, знаменитого Аполлона Бельведерського Леохара, Венери Мілоської Агесандра, твори Мирона, «Гермес з немовлям» Праксітеля, бюст із групи «Лаокоон», голова гіганта з Пергамського вівтаря; роботи кола Фідія з фриза Парфенону, «Борці», «Боець» Агасія Ефеського, бюст Перікла роботи Кресілая. Далі рельєфи надгробків, вази Великої Греції – твори 4-2 ст. до н.е. Як було вже сказано, вперше представлена кераміка Аттики і Коринфа 6-1 ст. до н.е., мармуровий рельєф та римське скло 1-3 ст. н.е. Останнє – з приватних колекцій, передане з Ермітажу в 1949 році, а також одеської колекції родини Буковецьких. Для творів малих форм були виготовлені спеціальні скляні вітрини та обладнане штучне освітлення.



Нагадаємо, зал античного мистецтва був заснований 1924 року. Через об'єктивні та суб'єктивні причини лише наприкінці 1960-х зусиллями мистецтвознавця, на той час заступника директора з наукової роботи музею Василя Власова (1923-2003 рр.) та його однодумців античний зал був відновлений (директором музею тоді був І.І. Козирод). Експозицію формувала скульптура і фрагменти горельєфів. Зал став улюбленим місцем малювання антиків для учнів Одеського художнього училища; якийсь час у середині 1990-х тут проводилися заняття приватної Одеської міжнародної художньої академії ім. Леонардо да Вінчі.

## Публікація

Кудlach В.А. Аполлон в пурпурових тонах // День.  
– 2017. – 30 груд. – Режим доступу:  
<https://day.kyiv.ua/ru/-article/kultura/apollon-v-purpurnyh-tonah>



## КУДЛАЧ ВОЛОДИМИР АНДРІЙОВИЧ

*18 вересня 1958, с. Каїри, Комінтернівського р-ну, Одеської обл.*



Вчитель образотворчого мистецтва та креслення, журналіст, художник, бібліотекар.

Закінчив Одеський державний педагогічний інститут імені К.Д. Ушинського (нині Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського), де навчався живопису і рисунку. Організатор та викладач художньої студії при Роздільнянському районному будинку культури, викладав у міській Школі мистецтв, в середніх та художніх спеціалізованих школах міст Роздільної і Южного; був науковим співробітником Одеського художнього музею; журналістом, оглядачем культурного життя газети Одеської міськради «Думська площа». З грудня 2008 працює в ОННБ (провідний бібліотекар відділу інформаційно-технічного забезпечення бібліотечних процесів, редактор офіційного веб-сайта бібліотеки).

Працює також як художник-графік. Брав участь у групових та персональних художніх виставках у виставкових залах Одеси, Роздільної, Южного. Дописувач міських, обласних та республіканських часописів та газет. Послугується псевдонімами: Андрієвський, Бондар, Влад Вишняк. 2012 на сайті ОННБ започаткував авторську інтернет-сторінку – «Віртуальний простір: виставки, концерти» (галерея «На Херсонській», «Концертний майданчик: Національний одеський філармонійний оркестр»). Автор монографії про одеського художника Г.С. Головкова (1863-1909). Дослідник творчості одеського скульптора Б.В. Едуардса.

Член Національної спілки журналістів України, Національної спілки художників України, почесний член художнього об'єднання митців м. Южного «Новація», лауреат муніципальної літературної премії імені К. Паустовського (2017). Нагороджений Почесною відзнакою одеського міського голови «Подяка» (2009), Почесною грамотою Міністерства культури України (2014), Почесною грамотою Одеської обласної ради (2017).



## ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ

### ***Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека***

69095 Запоріжжя, просп. Соборний, 142  
Директор – Волкова Ольга Василівна  
Тел. : (061) 787-53-75, 787-53-54, 787-53-48  
E-mail: [zounb@yandex.ua](mailto:zounb@yandex.ua);  
[library@zounb.zp.ua](mailto:library@zounb.zp.ua)



### ***Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. Чижевського***

25005 Кропивницький (колишній  
Кіровоград),  
вул. Велика Перспективна, 24  
Директор – Гаращенко Олена Миколаївна  
Тел.: (0522) 22-65-79, 32-04-33  
E-mail: [omh@library.kr.ua](mailto:omh@library.kr.ua)



### ***Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека імені О. Гмирьова***

54001 Миколаїв, вул. Московська, 9  
Директор – Агаркова Вікторія Вікторівна  
Тел. (0512) 37-34-78, факс : 37-30-25, 37-31-38  
E-mail: [vyzer@ukr.net](mailto:vyzer@ukr.net)



### ***Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені О. Гончара***

73000 Херсон, вул. Дніпропетровська, 2  
Директор – Коротун Надія Іванівна  
Тел. (0552) 22-65-50; факс 26-40-29, 32-18-29  
E-mail: [library@tlc.kherson.ua](mailto:library@tlc.kherson.ua)



## ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСИ

*Міжміський код (048)*



***Одеська національна наукова бібліотека***

65023 Одеса, вул. Пастера, 13

В.о. генерального директора –

Бірюкова Ірина Олександрівна

Тел./факс 723-02-52

E-mail: [ognb@ukr.net](mailto:ognb@ukr.net)

Internet: [www.odnb.odessa.ua](http://www.odnb.odessa.ua)



***Одеська обласна універсальна наукова  
бібліотека імені М.С. Грушевського***

65045 Одеса, вул. Троїцька, 49/51

Директор –Амельченко Юліана Сергіївна

Тел. 722-50-69

E-mail: [oonb@ukr.net](mailto:oonb@ukr.net)



***Одеська обласна бібліотека для юнацтва  
імені В.В. Маяковського***

65114 Одеса, вул. Акад. Корольова, 46

Директор – Чоловська Олена Анатоліївна

Тел. : 747-66-27

E-mail: [oubim@list.ru](mailto:oubim@list.ru)



***Одеська обласна бібліотека для дітей  
імені В. Катасєва***

65045 Одеса, вул. Преображенська, 64

Директор – Палій Тетяна Андріївна

Тел. : 725-68-82

E-mail: [oodb@ukr.net](mailto:oodb@ukr.net)

***Одеська центральна міська бібліотека  
імені І.Я. Франка***

65007 Одеса, Книжковий провулок, 1а  
Директор – Кликова Наталя Дмитрівна  
Тел. 725-84-00  
E-mail: **bibfranko@bk.ru**



***Одеська центральна міська бібліотека  
імені А. Гайдара ЦБС для дітей***

65012 Одеса, Французький бульвар, 11а  
Директор – Лазарева Галина Яківна  
Тел.: 714-22-81  
E-mail: **cmbsbaby@gmail.com**



## **ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

### ***Міські бібліотеки***

#### ***Білгород-Дністровська ЦМБ***

67700 м. Білгород-Дністровський, вул. Маяковського, 7

Директор – Солодунова Раїса Миколаївна

Тел. (048-49) 22155

E-mail: [akkermanlib@ukr.net](mailto:akkermanlib@ukr.net)

#### ***Ізмаїльська ЦМБ для дорослих ім. І.П. Котляревського***

68600 м. Ізмаїл, вул. Адмірала Холостякова, 41

Директор – Дойкова Галина Анатоліївна

Тел. (048-41) 20536

E-mail: [izmayil.biblioteka@gmail.com](mailto:izmayil.biblioteka@gmail.com)

#### ***Ізмаїльська ЦМБ для дітей***

68600 м. Ізмаїл, просп. Миру, 17

Директор – Канська Тамара Веніамінівна

Тел. (048-41) 57413

E-mail:

#### ***Подільська ЦМБ***

66300 м. Подільськ (колишнє м. Котовськ), вул. Бочковича, 1

Директор – Олійник Ліна Іванівна

Тел. (048-62) 55113

E-mail: [izmayil.biblioteka@gmail.com](mailto:izmayil.biblioteka@gmail.com)

***Теплодарська ЦМБ***

65490 м. Теплодар, вул. Генерала Плієва, 2  
Т.в.о. директора - Постних Ольга В'ячеславівна  
Тел. (048-50) 26240  
E-mail: **bibteplodar@mail.ru**

***Чорноморська ЦМБ ім. І. Рядченка***

68003 м. Чорноморськ, просп. Миру, 30  
Директор – Собко Наталя Миколаївна  
Тел. (048-68) 62566  
E-mail: **ochmila@gmail.com**

***ЦМБ м. Южного***

65481 м. Южноє, вул. Шевченка, 1/1  
Директор – Проценко Ольга Омелянівна  
Тел. (048-42) 32131  
E-mail: **ucgb@list.ru**

***Районні бібліотеки***

***Ананьївська ЦРБ***

66400 м. Ананьїв, вул. Незалежності, 49  
Директор – Мойсей Ольга Олександрівна  
Тел. (048-63) 21377  
E-mail: **biblananiev@rambler.ru**

***Арцизька ЦРБ***

68400 м. Арциз, вул. 28 червня, 118 а  
Директор – Гуцан Галина Іванівна  
Тел. (048-45) 31059  
E-mail: **arciz\_bib@ukr.net**

***Балтська ЦРБ***

66101 м. Балта, вул. Любомирська, 197  
Директор – Висоцька Валентина Миколаївна  
Тел. (048-66) 21605  
E-mail: **baltskacbs@yandex.ru**

***Березівська ЦРБ***

67300 м. Березівка, пл. Генерала Плієва, 3  
Директор – Павленко Катерина Анатоліївна  
Тел. (048-56) 20324  
E-mail: **berbiblioteka@rambler.ru**

***Білгород-Дністровська ЦРБ***

67700 с. Шабо, Білгород-Дністровського р-ну,  
вул. Центральна, 65  
Директор – Ткаченко Катерина Іванівна  
Тел. (048-49) 40184  
E-mail: **crb.shabo@gmail.com**

***Біляївська ЦРБ***

67600 м. Біляївка, вул. Гагаріна, 1 а  
Директор – Матієнко Галина Миколаївна  
Тел. (048-52) 21579  
E-mail: **bel.belyaevkabiblitoteka@yandex.ru**

***Болградська ЦРБ***

68700 м. Болград, вул. Поштова, 30  
Директор – Адамова Тетяна Анатоліївна  
Тел. (048-46) 43324  
E-mail: **bolgradlibrary@rambler.ru**

***Великомихайлівська ЦРБ***

67100 смт Велика Михайлівка, вул. Центральна, 121  
Директор – Бабінчук Людмила Миколаївна  
Тел. (048-59) 21461  
E-mail: **vmbiblioteka@mail.ru**



***Іванівська ЦРБ***

67200 смт Іванівка, вул. Центральна, 95  
Директор – Синчук Олена Петрівна  
Тел. (048-54) 31195  
E-mail: **ivakultura@mail.ru**

***Ізмаїльська ЦРБ***

68600 с-ще Суворове, вул. Соборна, 103  
Директор – Мушикова Тетяна Миколаївна  
Тел. (048-41) 44495  
E-mail: **librarysuvorovo1@rambler.ru**

***Кілійська ЦРБ***

68300 м. Кілія, вул. Миру, 22  
Директор – Одородько Галина Василівна  
Тел. (048-43) 41584  
E-mail: **kiliya\_crb@ukr.net**

***Кодимська ЦРБ***

66000 м. Кодима, пл. Перемоги, 4  
Директор – Березовська Тетяна Олександрівна  
Тел. (048-67) 21948  
E-mail: **kodymabiblioteka@i.ua**

***Лиманська ЦРБ***

67500 смт Доброслав (колишнє Комінтернівське),  
Лиманського району,  
вул. Центральна, 78  
Директор – Єремей Лариса Костянтинівна  
Тел. (048-55) 91787  
E-mail: **kom-dy@ukr.net**

***Подільська ЦРБ***

66300 м. Подільськ (колишнє м. Котовськ), вул. Соборна, 141  
Директор – Дюгаєва Світлана Миколаївна  
Тел. (048-62) 26637  
E-mail: **bibl64@mail.ru**

***Окнянська громадська бібліотека***

66000 смт Окни, вул. Горького, 12  
Директор – Доба Анастасія Віталіївна  
Тел. (048-61) 21997  
E-mail: **bib.lesiucrainski@ukr.net**

***Любашівська ЦРБ***

66502 смт Любашівка, вул. Князя Володимира, 97  
Директор – Іванова Анастасія Ігорівна  
Тел. (048-64) 21399  
E-mail: **lubchs@yandex.ua**

***Миколаївська ЦРБ***

67000 смт Миколаївка, вул. Незалежності, 57  
Директор – Зеленська Аксенія Олександрівна  
Тел. (048-57) 26503  
E-mail: **kuderska@rambler.ru**

***Овідіопольська ЦРБ***

67800 смт Овідіополь, вул. Т. Шевченка, 242  
Директор – Хроменкова Валентина Михайлівна  
Тел. (048-51) 31382  
E-mail: **ovidioplbiblio@mail.ru**

***Ренійська ЦРБ***

68800 м. Рені, вул. Вознесенська, 159  
Директор – Згурська Галина Василівна  
Тел. (048-40) 42194  
E-mail: **biblioteka.reni@rambler.ru**

***Роздільнянська ЦРБ***

67400 м. Роздільна, вул. Привокзальна, 4  
Директор – Колопенюк Олена Іванівна  
Тел. (048-53) 31713  
E-mail: **rozdilna-biblioteka@mail.ru**

***Савранська ЦРБ***

66200 смт Саврань, вул. Соборна, 32  
Директор – Стукаленко Світлана Арсентіївна  
Тел. (048-65) 31345  
E-mail: **savra\_biblio@ukr.net**

***КЗ «Саратська районна бібліотека»***

68200 смт Сарата, вул. Соборна, 18  
Директор – Тимошенко Ірина Дмитрівна  
Тел. (048-48) 22005  
E-mail: **bibliot22005@ukr.net**

***Тарутинська ЦРБ***

68500 смт Тарутине, просп. Миру, 22  
Директор – Задверняк Тетяна Василівна  
Тел. (048-47) 31775  
E-mail: **tarutbiblioteka@rambler.ru**

***Татарбунарська ЦРБ***

68100 м. Татарбунари, вул. Горького, 4  
Директор – Стоянова Тетяна Іванівна  
Тел. (048-44) 31057  
E-mail: **biblioteka.tatarbunary@mail.ru**

***Захарівська ЦРБ***

66700 смт Захарівка (колишня Фрунзівка), вул. Центральна, 61  
Директор – Ваханелова Таїсія Андріївна  
Тел. (048-60) 91088  
E-mail: **biblio.2000@bk.ru**

***Ширяївська ЦРБ***

66800, смт Ширяєве, вул. Коробченка, 12  
Директор – Міщенко Маргарита Леонідівна  
Тел. (048-58) 21452  
E-mail: **shiryaevo\_cbs@mail.ru**

## МУЗЕЇ ОДЕСИ



**Археологічний музей**  
**Національної академії наук України**  
вул. Ланжеронівська, 4.  
Тел. 725-63-22, 722-63-02  
Працює з 10.00 до 17.00.  
Вихідний день – понеділок  
Директор – Бруяко Ігор Вікторович  
E-mail: [archaeology.odessa@gmail.com](mailto:archaeology.odessa@gmail.com)



**Історико-краєзнавчий музей**  
вул. Гаванна, 4.  
Тел. : 722-84-90 (секретар),  
726-26-08 (масовий відділ)  
Працює: влітку - з 10.00 до 20.00 (без вихідних),  
взимку - з 10.00 до 17.00 (вихідний день – п'ятниця)  
Директор – Солодова Віра Володимирівна  
E-mail: [orhmuseum@gmail.com](mailto:orhmuseum@gmail.com)



**Літературний музей**  
вул. Ланжеронівська, 2.  
Тел. : 722-33-70, 722-00-02  
Працює з 10.00 до 17.00.  
Вихідний день – понеділок  
Директор – Ліптуга Тетяна Іванівна  
E-mail: [litmuseum@yandex.ru](mailto:litmuseum@yandex.ru)



**Літературно-меморіальний музей О.С. Пушкіна**  
вул. Пушкінська, 13.  
Тел. : 725-11-34, 722-74-53  
Працює з 10.00 до 17.00. Вихідний день – понеділок  
Завідувач – Нірша Алла Михайлівна  
E-mail: [puchkinmus@ukr.net](mailto:puchkinmus@ukr.net)

***Музей західного і східного мистецтва***

вул. Пушкінська, 9.

Тел. : 722-48-15, 724-67-46

Працює з 10.30 до 17.30.

Вихідний день – середа

Директор – Поронік Ігор Борисович

E-mail: [owea\\_museum@mail.ru](mailto:owea_museum@mail.ru)



***Муніципальний музей особистих колекцій***

***ім. О.В. Блещунова***

вул. Польська, 19.

Тел. 722-10-81, 725-04-53

Працює з 10.00 до 18.00.

Вихідний день – середа

Директор – Остапова Світлана Іванівна

E-mail: [bleschunov@rambler.ru](mailto:bleschunov@rambler.ru)



***Музей сучасного мистецтва Одеси***

вул. Леонтовича, 5.

Тел. 759-10-18

Працює : середа-субота - з 12.00 до 19.00,

неділя – з 12.00 до 18.00

Директор – Кантор Семен Борисович

E-mail: [baba.ulya@mail.ru](mailto:baba.ulya@mail.ru)



***Художній музей***

вул. Софіївська, 5 а.

Тел. : 723-82-72

Працює з 10.30 до 17.30.

Вихідний день – вівторок

Директор – Ройтбурд Олександр Анатолійович

E-mail: [mail@ofam.od.ua](mailto:mail@ofam.od.ua)





## ТЕАТРИ ОДЕСИ



### ***Одеський національний академічний театр опери та балету***

пров. Чайковського, 1.

Тел. 722-22-30

Початок вистав о 18.30

Директор – Бабіч Надія Матвіївна

E-mail: [opera.odessa.ua@gmail.com](mailto:opera.odessa.ua@gmail.com)



### ***Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. Василька***

вул. Пастера, 15.

Тел.: 723-55-66, 723-89-77

Початок вистав о 18.30.

Вихідний день – понеділок

Директор –

Пивоварова Юлія Анатоліївна

E-mail: [od.ukrteatr.press@gmail.com](mailto:od.ukrteatr.press@gmail.com)



### ***Одеський академічний російський драматичний театр***

вул. Грецька, 48.

Тел. : приймальня 722-72-50 ; каса 722-45-04

Початок вистав о 19.00

Директор – Шрамко Олена Володимирівна

E-mail: [info@rusteatr.odessa.ua](mailto:info@rusteatr.odessa.ua)



### ***Одеський академічний театр музичної комедії імені М. Водяного***

вул. Пантелеймонівська, 3.

Тел. 725-09-24, 705-11-11

Початок вистав о 18.30.

Вихідний день – вівторок

Директор – Редько Олена Григорівна

E-mail: [muzkomediya@gmail.com](mailto:muzkomediya@gmail.com)

## Зміст

<b>Ю.А. Рибачук.</b> Вітання учасникам і гостям XIX Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині».....	4
<b>І.О. Бірюкова.</b> Вітання учасникам і гостям XIX Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині».....	6
<b>Колектив ОННБ</b> вітає гостей і учасників XIX Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині».....	8
<b>О.В. Афонін.</b> Вітання організаторам, учасникам і гостям XIX Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині».....	9
 ПРЕС-РЕЛІЗ.....	11
 <b>Програма круглого столу</b> «СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА ІННОВАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРАКТИКА І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ» .....	16
 ОВІДІУПОЛЬ : ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	21
 <b>УЧАСНИКИ ВИСТАВКИ-ФОРУМУ.....</b>	<b>27</b>
А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА.....	27
АВІАЗ.....	27
АКАДЕМІЯ .....	27
АЛЕРТА.....	27
АНАНЬІВСЬКА ДРУКАРНЯ .....	27
АРТ ЕКОНОМІ .....	27
АСТРОПРИНТ .....	27
АТЛАНТ .....	28
ВИДАВНИЦТВО ВАДИМА КАРПЕНКА.....	28
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА .....	28
ВМВ.....	28

ВСЕСВІТ .....	28
ГЕНЕЗА.....	29
ГРАНІ-Т .....	29
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНЕ ГАЗЕТНО- ЖУРНАЛЬНЕ ВИДАВНИЦТВО» .....	29
ДОЛЬНИК Г.О.....	30
ДРУК ПІВДЕНЬ.....	30
ДУХ І ЛІТЕРА.....	30
«ЗЕЛЕНА ХВИЛЯ».....	30
ЗНАННЯ .....	30
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «ГУМАНІТАРНИЙ ЦЕНТР» .....	30
ІРБІС .....	31
КАРТОГРАФІЯ .....	31
КИЄВО–МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ.....	31
КНИГИ–ХХІ.....	31
КНИЖКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ імені ІВАНА ФЕДОРОВА.....	31
КНИЖКОВИЙ КЛУБ «КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ».....	31
КОНДОР .....	32
ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.....	32
ЛИБІДЬ.....	32
ЛІРА-К .....	32
ЛЮТА СПРАВА .....	32
МИСТЕЦТВО .....	33
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН.....	33
«НАУКОВА ДУМКА» НАН УКРАЇНИ.....	33
«ОДЕСАКНИГА».....	33
ОДЕСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ.....	33
ОДЕСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ.....	33
ОРТІМУМ .....	34
ОЛДІ-ПЛЮС .....	34
ОСВІТА.....	34
ОСНОВА.....	34
ОСТРІВЕЦЬ.....	34

ПЕНМЕН .....	34
ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ.....	35
ПЛАСКЕ.....	35
ПОРТИ УКРАЇНИ .....	35
ПРЕС-КУР'ЄР .....	35
САМІТ-КНИГА.....	35
СВІТ ГРАЛЯ.....	36
СВІТ СОФІЇ.....	36
ТВЕРДИНЯ.....	36
ТЕРЕН .....	36
ТЕС .....	36
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИДАВЦІВ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ .....	36
УКРАЇНСЬКА ПРЕС-ГРУПА.....	37
УРЯДОВИЙ КУР'ЄР.....	37
ФАБУЛА .....	37
ФЕНІКС.....	37
ФОП ФІЛЮК О. В. ....	37
ФОП ШЕЛЯЖЕНКО Ю.В.....	37
ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ .....	38
ЧОРНОМОР'Я .....	38
 Положення про конкурс «Краща книга виставки-форуму» .....	39
 Підсумки конкурсу «Краща книга виставки-форуму 2017» .....	41
 Перелік публікацій про XVIII Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині».....	47

**Н. Яцун**

ПЕРШЕ ОДЕСЬКЕ ВИДАННЯ ШЕВЧЕНКОВОЇ «КАТЕРИНИ»: ДО 130-РІЧЧЯ З ЧАСУ ВИХОДУ .....	53
Яцун Надія Олексіївна.....	62

**А. Тюнеева**

ОТЧЕТ ПО ОТДЕЛУ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ И РЕДКИХ ИЗДАНИЙ ЗА 1922 ГОД.....	64
Тюнеева Александра Николаевна. Автобиография.....	72

**В. Кудлач**

АПОЛЛОН У ПУРПУРОВИХ ТОНАХ.....	75
Кудлач Володимир Андрійович.....	79

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ .....	80
--	----

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСИ .....	81
---------------------------------	----

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ .....	83
--	----

МУЗЕЇ ОДЕСИ.....	89
------------------	----

ТЕАТРИ ОДЕСИ.....	91
-------------------	----



**XIX Всеукраїнська виставка-форум  
«Українська книга на Одещині»**

Упорядник  
*Л.М. Бур'ян*

Редакційна колегія:  
*І.О. Бірюкова (відп. ред.),  
Л.В. Арюпіна, О.М. Бельницька, Е.І. Василевська*

Редактор  
*Н.Г. Майданюк*

Комп'ютерний набір, верстка,  
технічне редагування  
*А.А. Алексеєва*

---

*Українська книга на Одещині [Електронний ресурс] :  
XIX Всеукраїнська виставка-форум, 18-20 травня 2018 р. : каталог / ОННБ ;  
Одес. обл. держ. адм. ; Укр. асоц. видавців та книгорозповсюджувачів ;  
упоряд. Л.М. Бур'ян ; редкол.: І.О. Бірюкова (відп. ред.) [та ін.] ; ред.  
Н.Г. Майданюк. – Одеса : ОННБ, 2018. – 1 електрон. опт диск (CD-ROM).*

---

Підписано до друку 16.05.2018  
Формат 60х84 1/16  
Обл.-вид. арк. 3,20

Інформаційна підтримка:

Головний офіс: вул. Гоголя, 10, м. Одеса  
Головний офіс: вул. Гоголя, 10, м. Одеса  
УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

культура  
*і життя*



філія ПАТ "НСТУ  
«Одеська регіональна дирекція»"



Одеські  
ВІСТІ



ВЕЧЕРНЯЯ ОДЕССА

Думська площа

